

ILUSTRACIJA

6

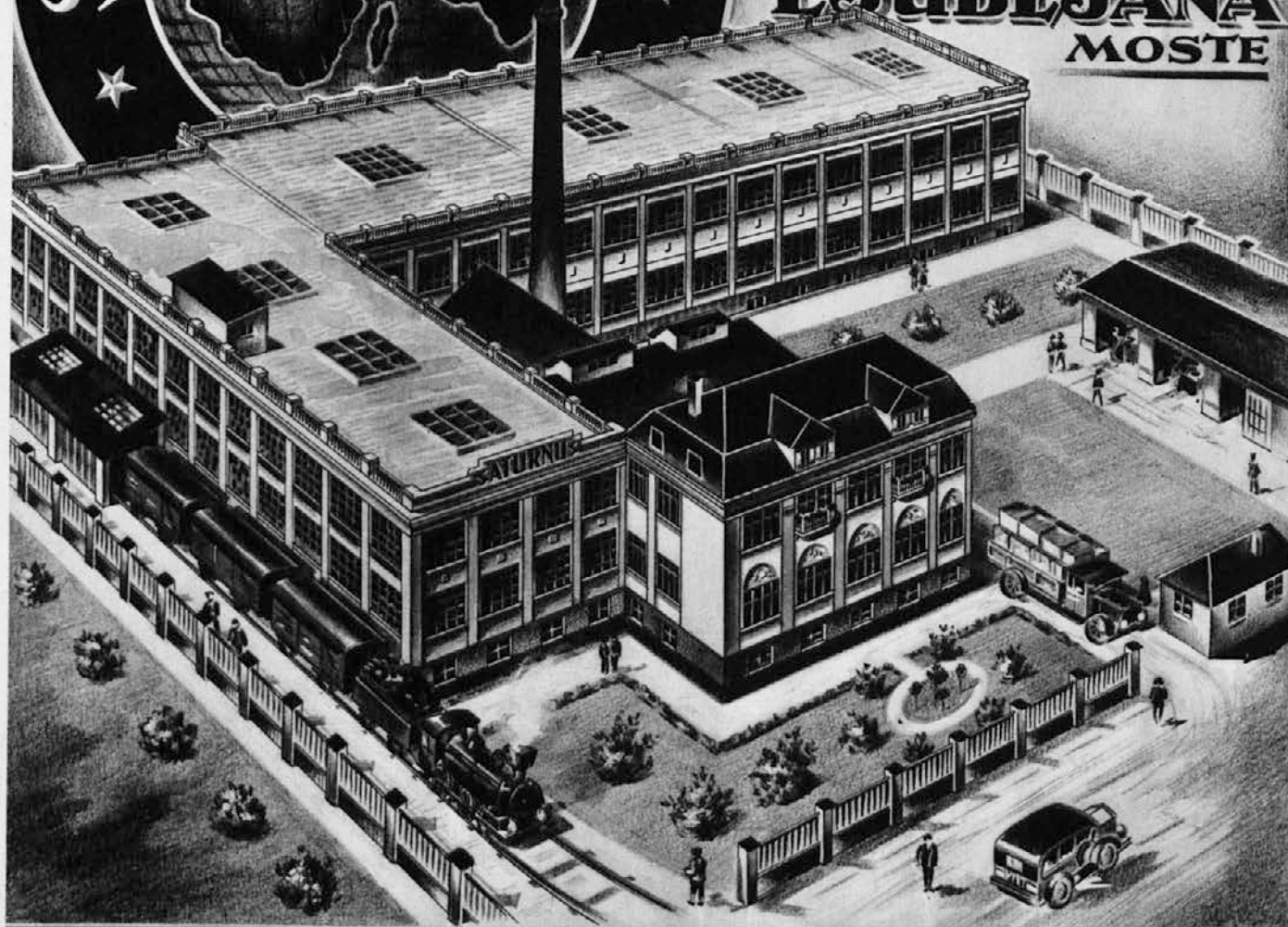


ILUSTRACIJA



ZA INDUSTRIJO
PLOČEVINASTIH
IZDELKOV

LJUBLJANA
MOSTE



SATURNUS
A.D.

ZA INDUSTRIJU
IZRADA IZ LIMA
LJUBLJANA

САТУРНУС
А.Д.

ЗА ИНДУСТРИЈУ
ИЗРАДА ИЗ ЛИМА
ЉУБЉАНА

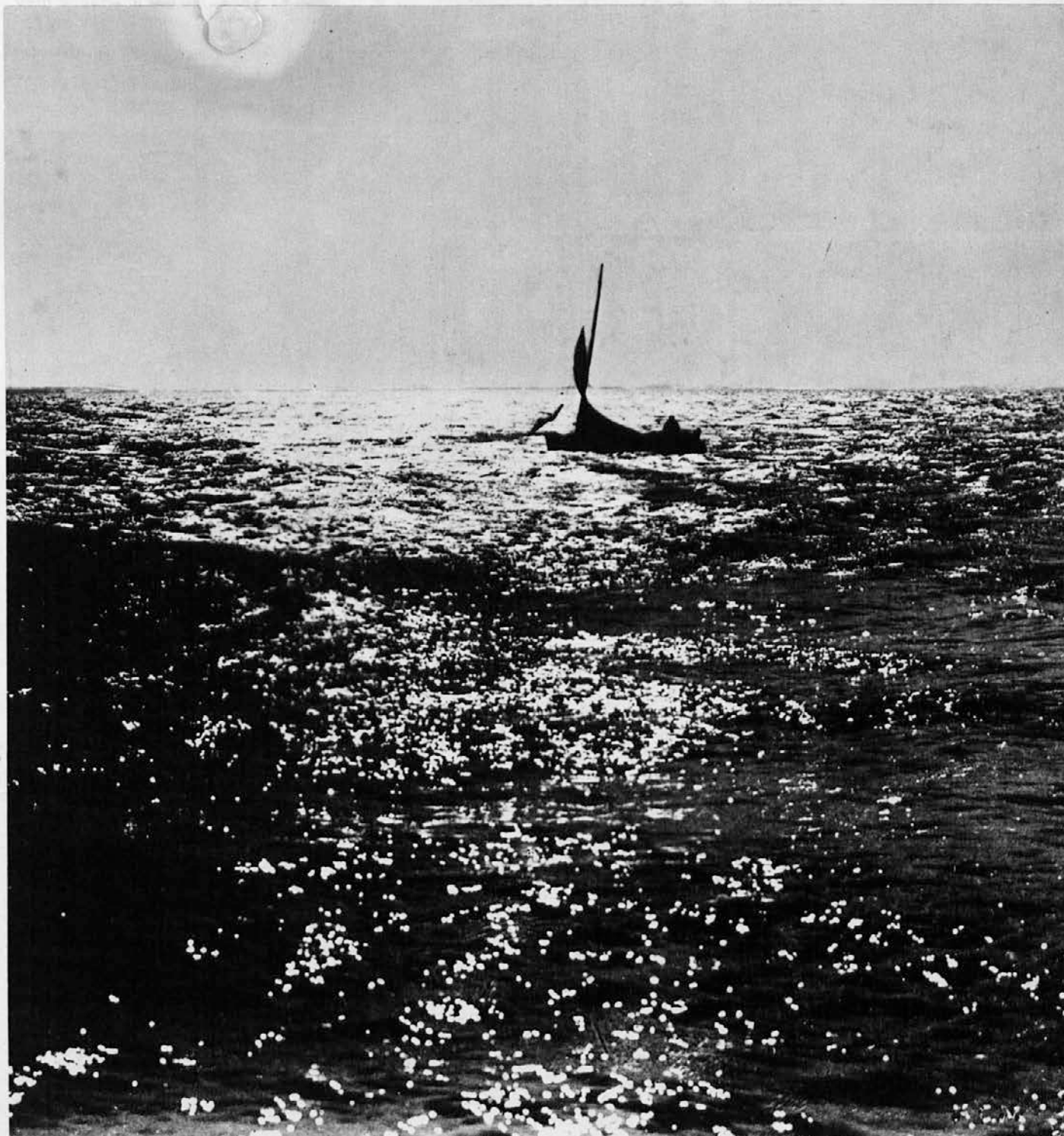
Ilustracija

ŠTEV. 6

1929

LETO I.

NAROČNINA: LETNO 12 ŠTEVILK 100 DINARJEV, POLLETNO 6 ŠTEVILK 55 DIN, POSAMEZNE ŠTEVILKE PO 10 DIN
INOZEMSTVO LETNO 120 DIN - LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6/II. - TELEFON 2549 - ČEK. RAČUN POŠT. HRAN. 12.587



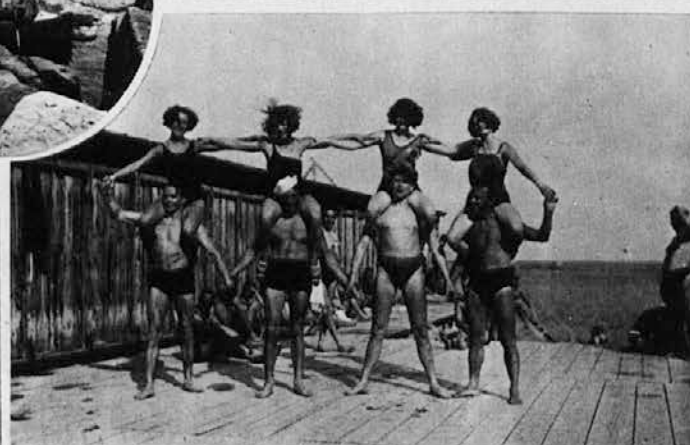
Večer na morju . . .



*Vroče je solnce,
tople so misli,
komaj da je voda
hladna!*

*Tu vam nudimo nekaj letoš-
njih kopalnih slik. Seveda:
naša opera z baletom je
bila prva, ki se je kopala,
in prva, ki nam je poslala
slike. Če imate znance med
njimi, poiščite jih brž!*

Foto Kantar, „Slavla“ in „Ilustracija“





Opera v Dalmaciji: g. in ga. Polič, gna. Majdič in ga. Thierry Foto Kanlor

Pozdravi „Ilustraciji“!

Mnogo smo jih prejeli, komaj da bomo mogli vse objaviti. Niso nas vsi razumeli, kaj bi radi: interesantne prizore in ne samo skupin! Pa vseeno objavljamo slike, da vidite, katere so dobre in katere naj bi bile boljše!



Ljubiša Iličić pozdravlja vse Ljubljankanke



Naša opera na turneji: Kadar se solnči (zgoraj) in kadar se senči (spodaj) Foto Kanlor

Iz Mojstrane pošilja Peček z družbo pozdrave



4. razr. mešč. šole iz Maribora na izletu v Bohinju Foto Drago Baht



Na Golici in z Golice



Orkestralna skušnja v Dalmaciji

Pošljite nam še kaj, da bomo radovedni mi in zadovoljni vi!

»Ilustracija«
Ljubljana
Kopitarjeva 6/II



Slovenski fantje in moške, ki delajo v rudniku Moutiers (Francija)





„Amarela“ Foto Bešler



Prvič na planini



Mlada mamica



Hiii, konjiček!
Marjan in Majdica iz Dobove



Brez medvedka pa že ne
na sprehod!



Da si zmočim samo glavo?
Rajši se grem kopat v Savo!

Ponavljamo: želimo lepih slik iz življenja otrok! — Uredništvo »Ilustracije«, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

Za najlepše fotografije smo razpisali dve nagradi. Kdor ne verjame, naj pogleda 2. štev. »Ilustracije«, str. 42!

Naši otroci



Ribolov
Foto Fr. Krašovec



Veselo društvo (Motiv iz Baške)



Jaz se kopijem kar domá,
z belim milom in veselim smehom,
Foto Nedeljko hahaha



*Pot na Rožnik,
nekdanje domovanje Ivana Cankarja*



Naše ceste v solncu

Velikokrat me je zanesla pot na samotne ceste, katere sem čestokrat slikal in spominjal sem se ob tej priliki na Cankarja, ki je tako lepo opisal človeka, ko hodi trnjevo pot življenja in se trudi po klancu, da mu lije znoj in zdihuje pod težo bremena in težkega življenja... Obenem mi je prišla na misel pesem, glaseča se: »... popotvanje bratje je naše življenje...«. Ustavil sem se čestokrat ob cesti, ki se je izgubljala v daljavo in gledal hišo z okni, ki je strmela vame — popotnika...

Foto Karel Čadež



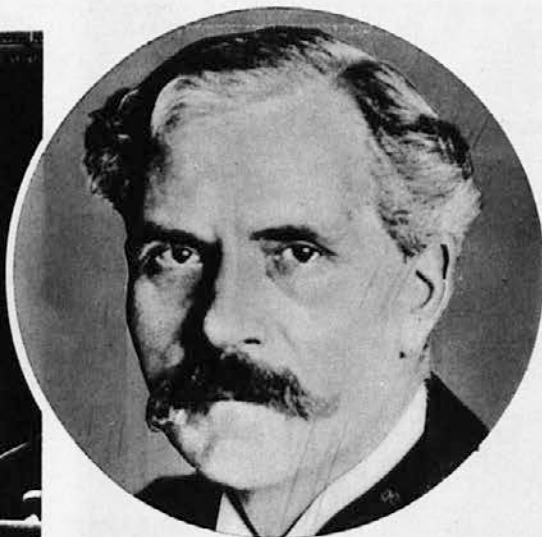
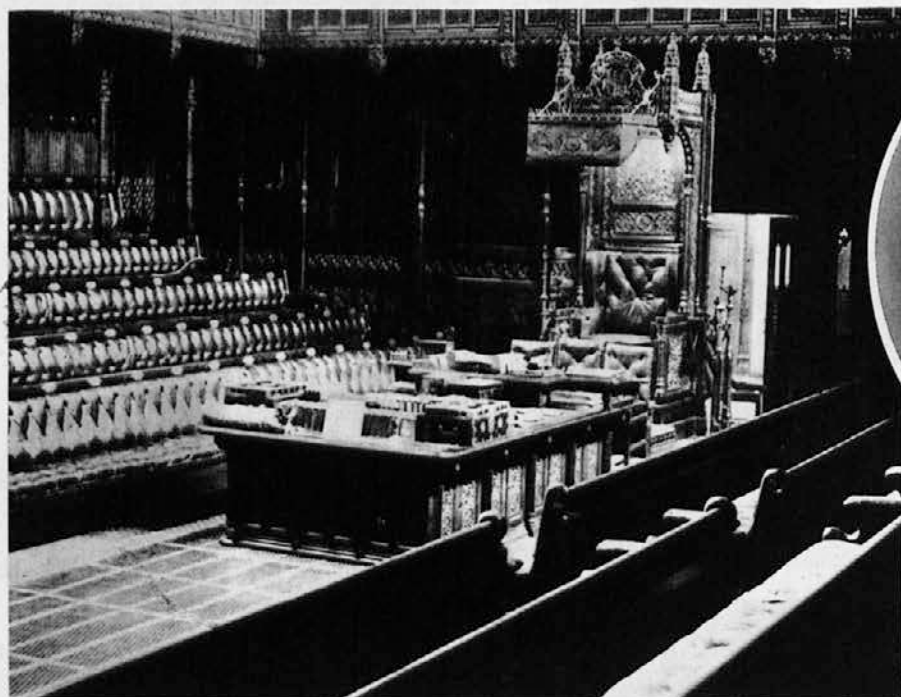
Tam, glej se razprostira domovina, lepa kakor paradiž. Zamolklo pesem pojejo gozdovi, pojejo in se priklanjajo nalahko, poigrava se burja s silnimi hrasti kakor poletni večer z žitom na polju. Tam, glej, se razprostira ravan, okopana v solncu. Iz zemlje same raste tisočera luč, na drevju tam ob cesti so obviseli žarki, zlati cvetovi; razlili so se preko široke ceste, žareča bela reka se vije preko ravni. Tam, glej, se je vzdignilo mahoma, silno, od vzhoda do zahoda se je vzdignilo, od zemlje do neba; ob rob ravni so se bile uprle silne roke, vzraslo je truplo velikana — pogledala je domovina sama sebi v obraz in je zardela od radosti...

Ivan Cankar



Tudi gozd je bil miren, prijazen, razprostiral se je na ono stran v daljavo, hrib se je vzdigal za hribom in sam tih miren gozd. Tja bi šel človek, izgubil se in legel...

Ivan Cankar



Zgoraj levo: Del zborovalne dvorane angleškega parlamenta — desno: Ramsay Mac Donald, šef delavske stranke v Angliji in danes ministrski predsednik angleškega imperija



V sredini levo: Bivši ministrski predsednik Stanley Baldwin (konservativec), ki je pri zadnjih volitvah doživel občuten poraz svoje stranke

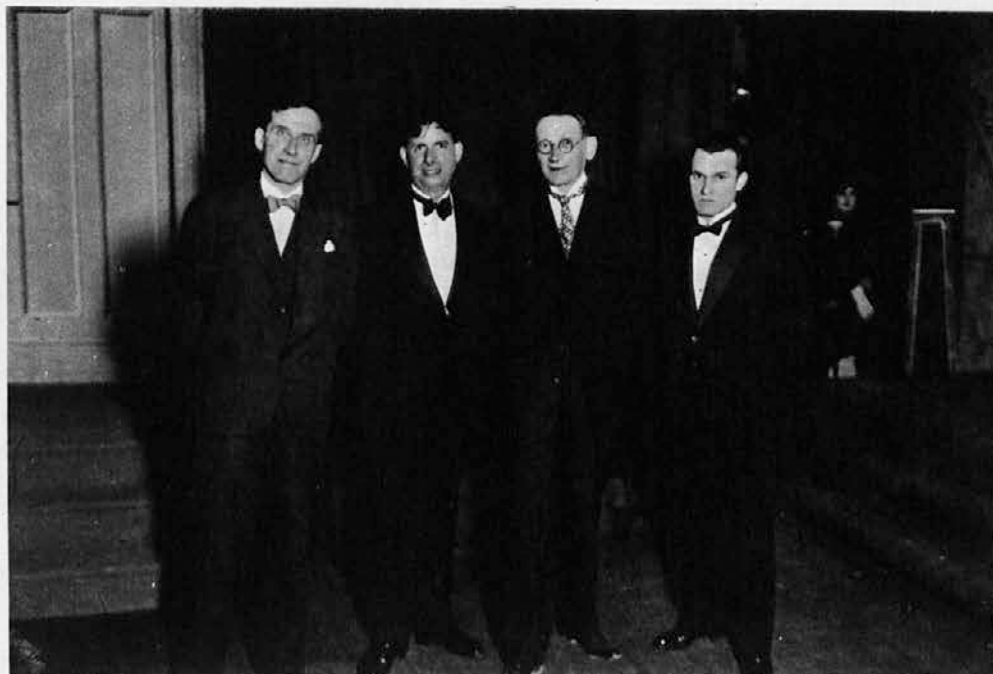
desno: Splošna volilna pravica v Angliji. Tudi redovnice volijo



Spodaj levo: Lloyd George (šef poražene liberalne stranke) s svojo hčerko Megan Lloyd George, ki je bila tudi izvoljena v parlament

desno: Mlada komunistinja govori vehementen volilni govor poslušajoči množici





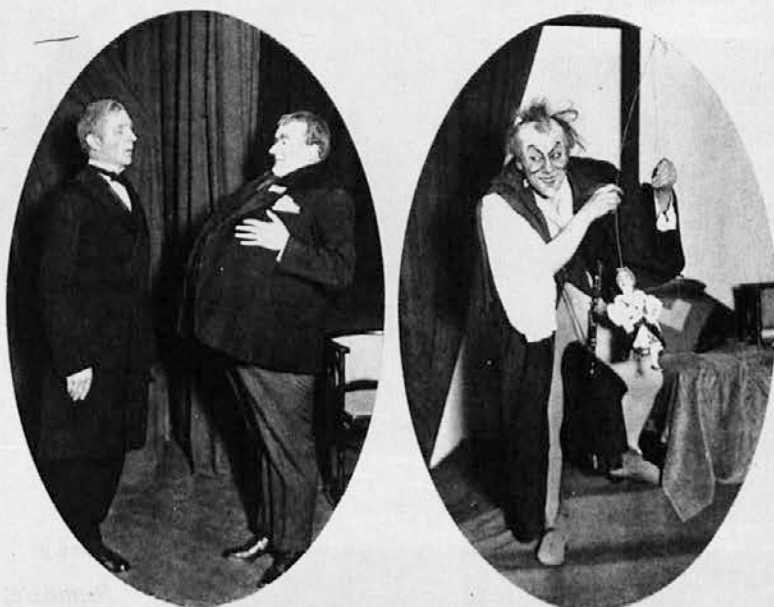
Hermon Ould: Piskač se smeje

Angleški publicist, dramatik in tajnik londonskega Penkluba, Hermon Ould, je začetkom junija posetil Ljubljano. Ob tej priliki se je vršila v ljubljanskem dramskem gledališču svetovna premiera njegove nove igre »The Piper laughs« (Piskač se smeje), ki jo je prevedel Griša Koritnik

Na sliki na levi: avtor ob premieri igre na odru. Od leve na desno: direktor drame Pavel Golia, Hermon Ould, upravnik kr. Narodnega gledališča Oton Župančič in režiser igre Ciril Debevec

Foto „Ilustracija“

Spodaj levo: Gregorin (Mutter) in Cesar (Clive)
desno: Skrbnišek v vlogi Piskača



Scena VIII. prizora



Zaključna scena. Levar in Mira Danilova



Marij Kogoj: „Črne maske“

Triumf slovenske moderne opere. Besedilo po L. Andrejevu prevedel Josip Vidmar. Dirigent direktor opere Polič, režiser Krivecki, inscenator Vavpotič, koreograf Golovin. Premiera v ljubljanski operi Foto „Ilustracija“

Zgoraj levo: 1. slika, scena z baletom „Ta grad je naš!“, desno: 2. slika, dva Lorenza (Primožič in Grba). — Spodaj levo: Fajk (Drenovec), desno: tri Francesce (Majdičeva, Thierryjeva, Španova) in Lorenzo (Primožič)



Zgoraj:
Primožič,
Betello
in Rus



Levo:
Zaključna
scena
3. slike
Luč! Luč!



Direktor opere Mirko Polič, komponist Marij Kogoj, režiser Krivecki in scenograf Ivan Vavpotič (koreograf Golovin manjka na sliki) — tvorci „Črnih mask“

„Foto Ilustracija“

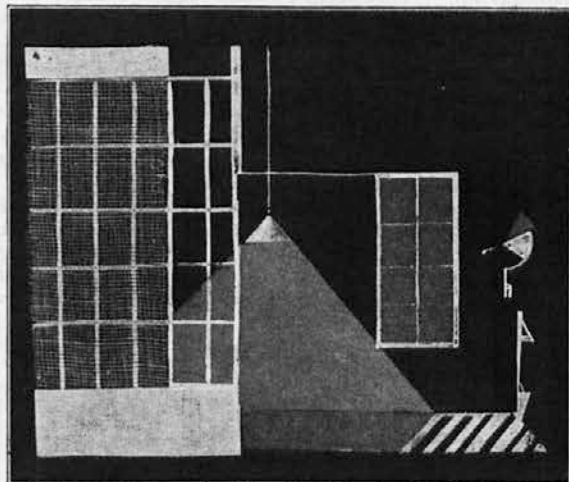


Ivan Čargo: Osnutek inscenacije

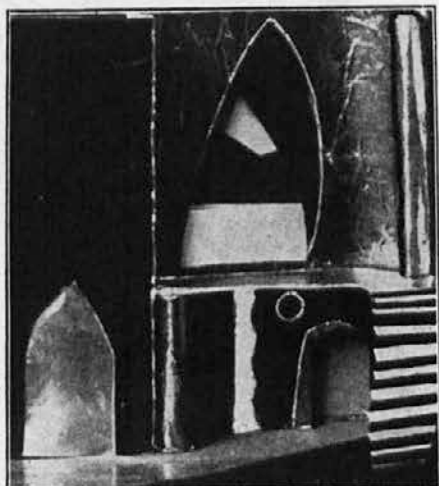
Scenični osnutki Kogojeve opere „Črne maske“

F. D.

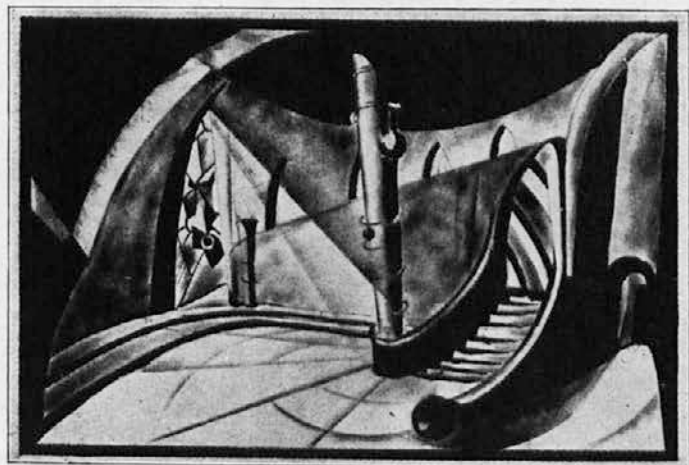
Danes, ko je premijera »Črnih mask« že za nami, ko poznamo Andrejev tekst in Kogojevo muziko, inscenacija tega dela ni več ono iskanje, tipanje in ugibanje, kot je bilo še pred dobrim letom raznim inscenatorjem, ki so hoteli dati tej slovenski operi primerno odrsko sliko. Prvi je skočil osnutke Černigojev učenec tržaški konstruktivist Edvard Štepančič. Njegova scena je dinamična, osnovni material upodabljanja mu tvorijo linija, barva in luč, ki se v menjajočem razpoloženju igre izpreminjajo. Avgust Černigoj je opremo sestavil materialno. konstruiral jo je sredi teatra (kar v naši operi ni mogoče), zavrzel je barvane kulise, zahteval pa operacijo z reflektorji, ki naj bi posameznim prizorom primerno razsvetljevali bele stene. Ferdo Delak je postavil brezčasovno odrsko-ekonomično scenično konstrukcijo v črno-rdeče-zlati barvi, poizkus dimenzionalno-kinetične dekoracije, v kateri bi naj dejanje živelo kakor slika v okviru. Ivan Čargo in Ivo Špinčič sta dinamičnemu ekspresionizmu Kogojeve muzike sorodno ustvarila odrske slike širokih kontur, emotivne slike, katere naj bi oživila filtracija in sekanje luči. Osnutki gledališkega scenografa Ivana Vavpotiča so sicer tudi brezčasovne slike, ki se pa skušajo prilagoditi i Andrejevemu tekstu i Kogojevi muziki in biti obenem iz gledališkega stališča praktične. Ti osnutki so bili za uprizoritev sprejeti.



Avgust Černigoj: Osnutek inscenacije



Ferdo Delak: Osnutek inscenacije



Ivo Špinčič: Osnutek inscenacije

Konec sezone

Zdaj nam preostane samo še to, da natrpamo svoje kovčke in jo udarimo na Bled ali na morje, ali da ostanemo v mestu (če že baš moramo ostati) in igramo tenis v prijetni luči modrega neba, da se hladimo v hladnih valovih Save ali v mirni vodi novega kopališča »Ilirije«. Že mora biti tako, da imamo spomin zato,

da moremo marsikaj pozabiti in hvaležni bodimo za to. Sezono smo zaključili — pa, bogme, ali sploh živimo pri nas tako, da vemo, kaj se v Ljubljani godi, da otvarjamo in zaključujemo sezone, delamo bilance, sklepamo in razklepamo? Kaj je pravzaprav s to našo Ljubljano, ali živi ali molči, kadar bi najbolj morala živeti? — Sediš za mizo v kavarni ob svojem kapucincu in vjameš besedo tu in vjameš besedo tam. Ali je beseda konj, ali je vse skupaj klepetanje in opravljanje in kljub temu strokovna ocena brihtnih in važnih glav? No da, probleme rešujemo, probleme — in zdaj čakamo — nove sezone!

Da je Ferdo Delak »informiral« literarno Nemčijo o mladi »Sloveniji« — je znana stvar. Škoda, da ne gre »Sturm« v stotisoč izvodih v milijonskem narodu kakor mi nismo in Nemci so. Problem naše režije v drami raste v postopici od tistega časa, kar je Skrbinšek zrežiral »Pohujšanje v dolini šentflorijanski« v dadaističnem stilu. Bratina odkril Cerkvenikov »Greh« in odkar odgovarjajo naši režiserji na intervjuje ljubljanskih žurnalistov. — Jakopiča smo proslavili, spravili v zaboje in poslali v Zagreb. (Bili smo gostobesedni ob vsem pregnantnem in redkobesednem stilu kataloga). — Karla Bulovčeva je razstavljala januarja v Narodni galeriji in junija v Selenburgovi in Wolfovi ulici. In prav na koncu sezone smo doživeli rehabilitacijo slovenske kulture. Mrak v sodobni slovenski literaturi.

Pa o teh stvarih ni prijetno govoriti — soparno je, soparno. Ne dajte, da bi se ne spomnili premiere, kakor



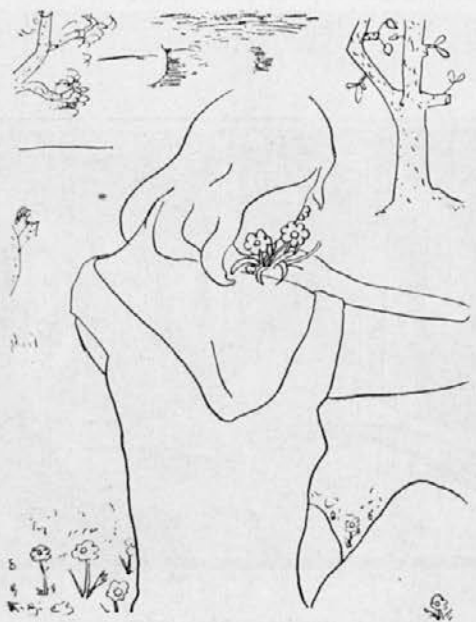
Moj god je danes

Anton Ocvirk

Ilustriral Miha Maleš

Moj god je danes.
Večer je. Solnce je umrlo.
Iz mračnih dni so misli mračne
me objele vso, da s strahom mislim
na naguban svoj obraz.
Joj, moj obraz!

V dehtenje rož potapljam svoja lica,
ki so nekdanj v poljubih sladostnih
se topila. — Nikdo od tistih davnih drugov
ne spomni se, da danes god je moj.
Le jaz uboga strnim v obraz
od grehov njihovih zaznamovan.
Moj god je danes!



Prosto po Karli Bulovčevi: Spomenik Ivanu Mraku

(Karikatura Mihe Maleša)



Ivan Čargo: Kompozist Marij Kogoj

vznemirjajo nekatere sirene avtomobilov, se boš čudil, zakaj sploh še narašča avtomobilski promet na naših cestah. Od kdaj je Ljubljana samo prehodna točka, točka v smeri za Bled? Kopališč imamo zaenkrat dovolj, o priliki se spomnite na tramvajsko progo, progico. Odkar zidajo vile na periferiji in predmestjih, razganja Ljubljano na vseh straneh. Pa brez senzacij nismo, štiri, pet smo jih že omenili — nekaj jih hranimo za jesen. Ali ne pripoveduje Čargo, da bo priredil kolektivno razstavo na Mestnem trgu in da bo povabil na njo svetovne kapacitete svoje stroke (ranžma s čajankami)? To je naša Ljubljana poleti 1929, Ljubljana svetovnih premier Shakespeareovih potomcev, sladkega vonja pokošenega li-



Albert Sirk: Ferdo Delak (karikatura)

je še ni doživela slovenska opera, Kogojevih »Črnih mask«. Ne govorite o popularnosti Kogoj in njegove muzike (to bomo ugotovili jeseni) — gre za čast in slavo naše opere. So stvari, ki jih pozabite in so stvari, ki jih ne smete pozabiti. In ena teh stvari je delo in napor slovenske opere v današnjem kritičnem času, ko visi življenje tega kolektivnega telesa na nitki. Peli so ji rekviem v Ljubljani, peli so ji ga drugod — pa ljubljanska opera živi in poje v Ljubljani in če je tu ni, poje v Dubrovniku in če tu ne, je v Splitu ali še drugod. Mistično, kolektivno telo in more živeti brez pohvalnih imen in priznanih kritik. Živi in dela, kakor ne zlepa kdo v Ljubljani.

In zdaj v teh vročih dneh je Ljubljana lena in zaspana in tiha. Še sedest kostanjev Tivolskega parka je kakor rožljanje. Ponoči so sanje nemirne, podnevi so misli utrujene. O Zvezdi so pa zadnjič itak zaključili debato najmerodajnejši o teh zadevah — ljubljanske kavke. Če si bral, da



Ivan Čargo: Direktor opere Mirko Polič



Ivan Čargo: Režiser Milan Škrbinšek

volskega parka, Ljubljana brez gradú in Ljubljana z Gradom. Nam preostane samo še Kreftov roman in drugo izdanje Maleševih »Rdečih lučk«?

Halo! Natrpajmo svoje kovčke in jo udarimo na Bled ali na morje ali igrajmo tenis v prijetni luči modrega neba! Svet je pokoj in blagor mu, ki najde oddih v prijetni sapici samote, daljnih gora in mirnih valčkov! Kdor ne mara ljubega miru in pokoja, naj si izbere senzacijo, kakor sta si jo Delak in Sirk, ki gresta menda s čolnom od Ljubljane do Črnega morja. Vi, ki se hoste vozili z brzovlakom v divji hitrosti, spomnite se na počasno pot. Srečno pot! J. T.

Desno:
I. Čargo:
Primožič,
nosilec
najtežje
in
nojdaljše
vloge
letošnje
sezone,
»Don
Lorenzo«
v »Črnih
maskah«



Albert Sirk

F. D.

Iz Sv. Križa pri Trstu je. Tam, kjer je nebo najbolj modro, morje najbolj vabljivo in solnčni žarek najbolj iskren. Močan je in plečat, bolj podoben kriškim ribičem ko slikarju. Zdrav je in svež — pa bi njegova dela ne bila močna?



Albert Sirk: Lastni portret

Njegove še impresijonistične krajine poznajo Benetke, Reka, poznata Trst in Opatija. Poznajo jih še od tedaj, ko je bil Sirk učenec mojstra Tita na beneški umetnostni akademiji. — Njegove ekspresijonistične portrete poznamo iz povojnih primorskih slovenskih revij, iz »Novega rodu«, iz »Našega glasa« in iz »Novic«. Jaz jih poznam še iz binkoštnih razstav pri Sv. Ivanu. In vsa čast Sirku-portretistu, ki mojstrsko poda značaj portretiranca in ga upodobi.



Albert Sirk: Portret matere

Kakšen je danes? Mislim, da vam njegove slike povedo dovolj.

*

Albert Sirk je bil rojen v Sv. Križu pri Trstu 26. maja l. 1887. Tu je skončal obrtno šolo, šel nato na slikarsko aka-

demijo v Benetke, katero je končal z odliko in prejel na končni razstavi prvo nagrado. Bil je profesor risanja na italijanski gimnaziji v Trstu, nato pa na slovenski zasebni šoli pri Sv. Jakobu. Sedaj živi v Ljubljani.

*

Prinašamo nekaj njegovih portretov in obenem javljamo, da smo ga pridobili za ilustratorja »Ilustracije«.

(Op. ur.)



Albert Sirk: Portret gospodične X.

»Ali naj se oženim z bogatim dekletom, za katero nič kaj ne maram, ali pa z revno deklico, ki jo zelo ljubim. Kaj naj storim?«

Prijatelj: »Poslušaj svoje srce in vzemi revno dekle — mene pa seznani z ono, ki je ne maraš!«

Bolniki čitajte!



Izšla je pravkar **razjasnitev!** V njej se pojasnjujejo dolgotrajne izkušnje o vzrokih, postanku in zdravljenju živčnih bolezni. To zdravstveno blagovest pošljemo vsakomur, ki jo zahteva od spodaj naznačenega naslova. Tisočero zahval nenadkriljivo dokazuje edini uspeh nemornega in vestnega preiskovanja v dobrobit bolehalčega človeštva. Kdor je

v velikem številu živčno bolnih,

kogar mučijo raztresenost, tesnoba, oslabiljenje spomina, razdražljiv glavobol, pomanjkljivo spanje, želodčne nerednosti, preobčutljivost, bolečine v členkih, splošna ali delna telesna slabost ali drugi neštevilni pojavi,

najgotovo zahteva mojo utešljivo knjižico!

Kdor jo pazno prečita, se sebi v tolažbo prepriča, da poznamo enostavno pot do zdravlja in veselja do življenja. Ne odlašajte, temveč pišite še danes!

ERNST PASTERNAK, BERLIN, SO.

Michaelkirchplatz Nr. 13. Abl. 409

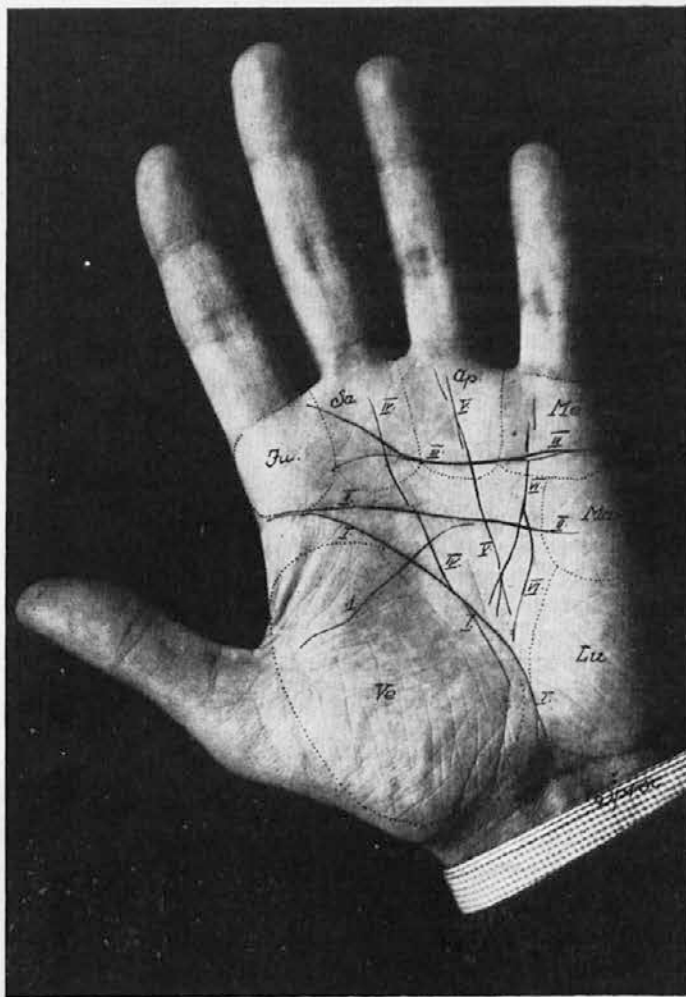
»Ilustracija«

Naslovna slika na ovitku: Gojmir A. Kos, »V juniju« (akvarel).

Foto »Ilustracija«: Marjan Pfeifer.

»Ilustracija« izhaja vsakega 25. v mesecu.

Pošiljalce fotografij in vse druge sotrudnike prosimo potrpljenja. Vse, kar je porabnega pride ob svojem času na vrsto. Zaenkrat imamo za vse premalo prostora na razpolago. Zato: razširjajte »Ilustracijo« in pridobivajte ji novih naročnikov!



Dlan leve roke z vrisanimi črtami

Foto „Ilustracija“

Misterij roke

Stanko Šproc

Roka vsebuje vse polno skrivnosti — tega mnenja so bili že najstarejši narodi. Z obliko roke so se bavili največji misleci, ker so videli v njej zunanji izraz duševnih energij, obenem pa tudi opazili vplive kozmičnih sil, ki so zapustili na njeni površini neizbrisne sledove.

Gotovo bodo marsikoga zanimale osnove hiromantskega proučevanja in raziskovanja. Hiromatija razdeli vse vrste rok na šest osnovnih tipov: na elementarno, lopatasto, oglato, umetniško, duševno in filozofsko roko. Elementarna roka je tipična za primitivne narode na najnižji kulturni stopnji: je velika, debela in zelo trda; prsti so kratki in debeli. Čim bolj se človek duševno razvije, tem harmoničnejša postaja roka v dimenzijah; duševna roka predstavlja najfineje grajeni ročni tip, ker je najlepša po obliki, zelo vitka in nežna. V vsakdanjem življenju pa naletimo najbolj pogosto na mešani ročni tip, kar dokazuje, da so omenjeni čisti tipi le bolj redko zastopani.

Tudi prsti, njih dimenzije in medsebojni odnos so za hiromanta velike važnosti, ker iz njih lahko razbere marsikako zanimivo potezo. Iz palca samega utegne izvežban hiromant ugotoviti značaj gotove osebe v glavnih obrisih; dolg, močno razvit palec razodeva na primer veliko samozavest, jako energijo in zelo stalen značaj. Majhen, slabotno razvit palec pa je obratno izraz šibke energije, nesamostojnosti in nesigurnosti v nastopu. Gladki prsti pričajo, da dotičnik ni posebno redoljuben. Vozlati, v členkih odebljeni prsti pa so izraz jakega, doslednega mišljenja. Zelo trdi prsti razodevajo ekonomično in zelo žilavo naturo. Mehki prsti pa zelo impulzivno, občutljivo naturo.

Velike važnosti za hiromantsko prognozo so nadalje razne črte, vrezane v dlan. Na eni roki opazimo teh črt manj, na drugi zopet več. Čim več črt opazimo, tem razvitejša je dotična osebnost, tem bolje reagira na duševne vplive. V nekaterih rokah je cela dlan kar preprežena z gosto mrežo takih črt, v drugih zopet opazimo le par glavnih. V priloženi fotografiji so glavne črte posebej izrisane in zaznamovane z rimskimi številkami. Najvažnejša izmed teh je življenjska črta, ki zvrta med palcem in kazalcem in poteka v loku proti zapestju (I). Iz nje je razvidno zdravstveno stanje gotove osebe, življenjska starost in življenjski uspehi in neuspehi. Čim daljša je ta črta, tem daljše bo življenje dotične osebe. Lepo barvana življenjska črta, globoko in ostro začrtana, nepretrgana, znači bujno trajno zdravje. Široka, bleda črta, nejasno izražena, večkrat ulomljena ali celo pretrgana, je izraz slabotne telesne konstitucije in raznih bolezni. Večkrat opazimo, da presečejo življenjsko črto daljše ali krajše prečne črtice. (1); te črtice nazivljemo vplivne črtice, ker razvidimo iz njih razne življenjske dogodke.

Druga važna črta je razumska črta (II). Pričenja prav tam, kjer življenjska črta, končuje pa na marsovem (Ma) ali luninem (Lu) hribočku. Predstavlja razum in voljo ter človekovo snovanje; iz nje razvidimo tudi bolezni, ki imajo sedež v glavi. Globoka, zelo čista razumska črta je znak močnega hotenja, ki ne klone nobenim oviram. Zelo kratka črta pa je izraz pomanjkljive duševnosti brez vsake podjetnosti. Dolga razumska črta, ki zavije na koncu globoko navzdol v lunin hriboček, razodeva sanjavo naravo, polno bolesne melanholije.

Nadaljnja glavna črta je srčna črta (III), ki izvira na robu roke pod mezinem in končuje pod saturnovim (Sa) ali pa jupitrovim (Ju) hribočkom. Je izraz čuvstvenega življenja in ljubezenskih odnošajev. Pretrgana srčna črta razodeva razočaranja in neuspehe v ljubezni, vejnata, nejasna črta pa je izraz nestalnega značaja. Čista, lepo barvana črta je izraz velikodušja in globoke srčne kulture.

Razen teh treh glavnih črt opazimo v nekaterih rokah še par drugih, ki so pa manj važne in ki prav za prav le spopolnjujejo podatke omenjenih prvih treh. To so: usodna črta, solnčna črta in zdravstvena črta. Usodna črta (IV) je merodajna za poklicna vprašanja, za materijelne uspehe ali neuspehe ter sploh za razne spremembe v življenju. Če usodne črte ni v roki, potem dotična oseba ne bo imela posebne sreče v materijelnem oziru. Sólnčna črta (V) je merodajna za uspehe v umetniškem delovanju in v splošni karijeri. Pretrgana solnčna črta znači, da bo dotičnik le počasi in v večjih presledkih napredoval. V zdravstveni črti (VI) se zrcali stanje celokupnega živčnega sistema in stanje prebavi.

O tem nistem še popolnoma izčrpal vseli črt in črtic v roki. Tu pa tam opazimo namreč tudi kombinacije črtic v obliki križcev, mrež, kvadratov in trikotov. Vse take in slične figure, kot n. pr. majhni krožiki, odcepljene vejice, daljše ali krajše prečne črtice, vtisnjene pike raznih velikosti, imajo tudi svoj specijalen pomen, in sicer z ozirom na mesto v roki, kjer se nahajajo. Dobra hiromantska analiza je torej mogoča le z upoštevanjem vseh teh faktorjev, kajti, kar ena črta slabega razodeva, to je druga črta v stanu omiliti ali pa celo popolnoma paralizirati. Zaradi tega naj ni cenjeni bralec prav nič razočaran, ako mu na prvi mah vse popolnoma ne »štima«.

Spasite Vaš ukras
Vašu kosu novom
pronadenom
francuskom
pomadom

,Michel'

Obustavi opadanje
i sedenje kose
Izleči kosno tkivo;
odstrani peruti i sve boljke, od kojih kosa opada i sedi

Depo za Jugoslaviju: Beograd, Vasina ul. 8, II. sprat,
prodaje i apoteka Delini, Knez Mihailova ul. br. 1



Branje za potovanje

So ljudje, ki potrebujejo svojevrstne knjige za svoj odmor in za kratek čas svojega prostega časa. So knjige, ki potrebujejo čitateljev knjig za kratek čas. Izdajanje te vrste knjig v bistvu ne more naleteti na težkoče niti v majhnem narodu in zato je razumljivo, da slovenska založništva v primeri z odstotki izdanih drugih knjig ne štedijo ravno s forsiranjem knjig druge kvalitete. So to večinoma ponatisi podlistkov iz naših dnevnikov in že po tem svojem položaju nosijo svoje vrste karakterizacijo. Ko že imajo listi Haggarda in komaj še Coloma, Zevacca in komaj še Dumasa — bi bilo prav, če bi prinašali ob enem v drugem podlistku tudi sodobno literarno noviteto inozemstva! Tako bi imeli tudi Hamsuna in Galsworthyja v slovenskem prevodu, ki bi jim na tako lahek način in brez težko obremenjajočih stroškov omogočili vstop v sodobno slovensko prevajalno literaturo. To bi bilo sistematično prevajanje, ki bi značilo plus za organizacijo slovenskega založništva.

Svoje vrste lahko čtivo, branje za potovanje v vročem času, branje za zimske večere, forsira obnovljena »Ljudska knjižnica« v založbi »Jugoslovanske knjigarne«. Po 18. zvezkih, ki so izšli pred vojno, je po vojni nadaljevala z 19. zvezkom, ki prinaša kanadski roman »Kazan, volčji pes«, ameriškega romanopisca Jamesa Olivera Curwooda. (Cena broširan 18 Din, vezan 30 Din.)

20. zvezek: Edmund Abont, Kralj gora. Povest stare kvalitete, dovolj zanimiva v svojem zapletku in razpletu za romantike željne brave. (Cena kot zgoraj.)

21. zvezek: H. Rider Haggard, Jutranja zvezda. Zgodovinski roman iz starodavnega Egipta. Knjiga je ilustrirana. — (Cena 30 oziroma 40 Din.)

22. zvezek: Jules Verne, Otroka kapitana Granta. Potovanje okoli sveta, roman v treh delih. Romani Vernea kljub zastarelosti tehnike tiste dobe danes še vedno priklenejo bralca zbog napetega dejanja. (Cena 48 oziroma 58 Din.)

23. zvezek: Patrik A. Sheehan, Nodlag. Roman doline krvi. (Cena 24 oziroma 32 Din.)

24. zvezek: A. Marbi, Hanka, povest iz življenja lužiskih Srbov. Tej povesti sta še priloženi Chateaubriandova »Atala« in srednjeveška povest Čudež v Bolzenem znanega nemškega pisatelja Heinricha Federerja. (Cena 22, oziroma 30 Din.)

25. zvezek: H. Rider Haggard, Hči cesarja Montezume, zgodovinska povest iz Mehike, ko so se je polastili španci. (Cena 30 oziroma 42 Din.)

26. zvezek: C. Lorenzini, Storžek in njegovo burkasto življenje, ilustrirano. (Cena 14, oziroma 22 Din.)

27. zvezek: Ivan Pregelj, Otroci solnca, izvirna novela slovenskega pisatelja, najprijetnejše branje zadnjih let. (Cena 24, oziroma 32 Din.)

28. zvezek: H. Rider Haggard, Kleopatra, egiptovska kraljica. (Cena 28, oziroma 40 Din.)

29. zvezek: Slavko Savinšek, Izpod Golice, tihotapska povest iz slovenskih planin. (Cena 28, oziroma 40 Din.)

30. zvezek: H. Sienkiewicz, Na polju slave, povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

31. zvezek: Conan Doyle, Izgubljeni svet.

Vestnost

Mr. Boncourt (potovalna agencija, Anverza) trdno spi. Zavzoni... zvoni drugič, tretjič — devetič. — Mr. Boncourt sanja, sanja, da je v Rimu za binkoši.

Ko je pozvonilo dvajsetinšestič, se je Mr. Boncourt prebudil in je sklenil, da pogleda, kdo zvoni. Opohtekaje se, je prišel do okna, ga odprl in vprašal v gluho noč: »Kdo je — za vraga?«

Glas na cesti: »Gotovo je nekdo tu. Jaz namreč. Že pol ure. Ste vi gospod Boncourt od potovalne agencije? Ki priredi dužabno potovanje na Severni rtič?«

»Da. — In kaj želite?«

»Ali ni danes zadnji čas za prijave?«

»Za vraga! Baš zdajle imam uradne ure — opolnoči.«

Glas na cesti: »E, glej, glej! Opolnoči — ha! Če pridem jaz k vam opolnoči, mislim, da se morete tudi vi vsaj

toliko potruditi, da ste mi na razpolago. Ali ste kaj več od mene? V vaših oglasih je bilo vendar izrečno javljeno: Prijave sprejemamo do 5. t. m. Vprašam vas: Ali je danes 5. t. m.? Ura je četrt čez polnoč — torej je že 5. t. m. Ne bo še tako hitro minil ta 5. t. m. O uradnih urah in takih stvareh v vaših oglasih nisem nič bral. Torej rok še ni potekel. Ne gre, da bi gospoda od potovalnih agencij oglaševala in se potem objavljenih datumov ne držala in se izgovarjala na uradne ure in na bogve kaj še.«

Boncourt: »No, dobro. Vaše ime?«

»Charles Dutin.«

»Dutin ali Tudin?«

»Sprejaj d, v sredi t. Ste napisali? Dutin. Charles Dutin iz Bruslja. Hotel sem vam samo tole povedati, gospod Boncourt: baš sem prebral v kavarni oglas vaše agencije. Zdi se mi neumno vse skupaj. Ne bom se peljal na Severni rtič. — Lahko noč!«

Roda Roda



Ljudska knjižnica
19. zvezek
J. Oliver Curwood



Ljudska knjižnica
20. zvezek
J. Oliver Curwood



Ljudska knjižnica
21. zvezek
H. Rider Haggard



Ljudska knjižnica
28. zvezek
H. Rider Haggard



Ljudska knjižnica
23. zvezek
Patrik A. Sheehan



Ljudska knjižnica
24. zvezek
A. Marbi

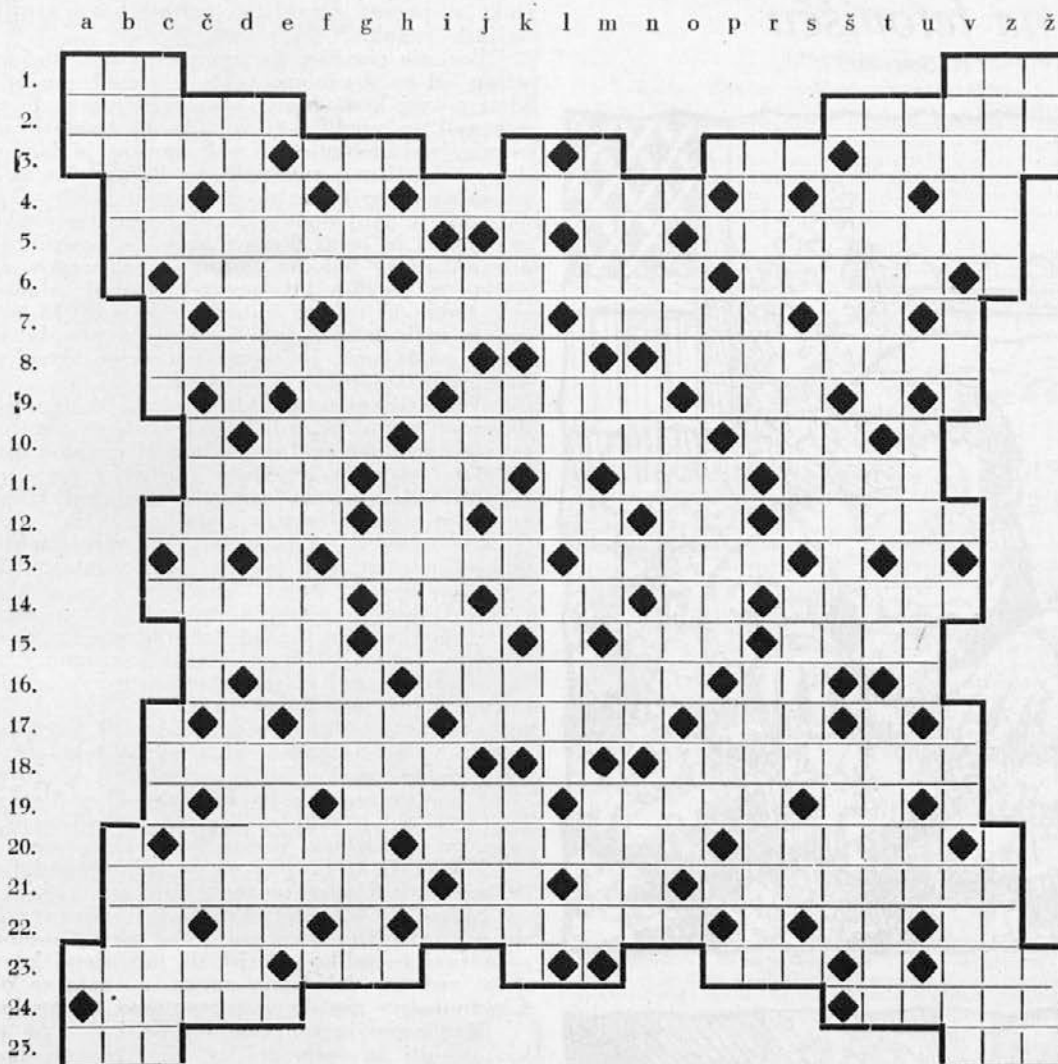


Ljudska knjižnica
25. zvezek
H. Rider Haggard



Ljudska knjižnica
27. zvezek
Ivan Pregelj

Nagradna križanica



Besede pomenijo: Vodoravno: 1. kemična prvina, orožje; 2. dobiček, zlatarski kamen; 3. mesto v severni Evropi, sadež, stara utež, hrbtnični obroček; 4. slovenski pisatelj; 5. vrsta uši, cerkvena pobožnost; 6. reka v Sloveniji, pojav pri kačah, ujeda; 7. del polja, posmrtnica; 8. domače zdravilo, varuh; 9. pregovor, kraj v vzhodni Bolgariji, sanje; 10. drevo, pisatelj, udar žile; 11. drag kamen, znoj, prodišče, cunja; 12. del pohištva, skala, grška boginja; 13. del telesa, mesto v Rusiji; 14. vdova, drevo, skala; 15. kemična spojina, število, črka, osje gnezdo; 16. zadruga, črkopis; 17. del glave, stara ruska trdnjava, doba; 18. plazilec, praznik; 19. rastlinska zajedalka, veliko morje; 20. strup, poklic, ogrski kralj; 21. povabilo, olajšava kazni; 22. rokodelce; 23. nebesni pojav, del soda, žužkojed, proga; 24. pastir, kos lesa; 25. žensko ime, škodljivka železa.

Navpično: a. staroslovenska črka; b. okraski, grški bog; c. delavec, posoda, barva, sadež; č. stavbni kamen; d. lepljivo zelišče, vrsta koral; e. ptič, vrsta kaše, filmska igralka; f. vinski duh, prostor za borenje; g. južna rastlina, vas v Poljanski dolini; h. odmev, vrsta voznje, riba; i. geometričen pojem, kostna bolezen, reka v Evropi; j. zli bog, reka v Avstriji, lastnina; k. silikat, dim, športnik; l. glasbeni instrument, zapreka; m. draga kovina, suženj, ograja za živino; n. vrsta blaga, mesto na Bavarskem, drevo, lepilo; o. vez, riba, ptič; p. kožna tvorba, riba, svetopisemska oseba; r. travniška žuželka, vojak; s. računski pojem, potica; š. jugoslovanska pokrajina, grško pristanišče, poglavitni greh; t. vrsta mesa, turški novec; u. zastava; v. kemična prvina, del glave, vodna žival, kemična spojina; z. košček lesa, kamenina; ž. del semena, železov oksid.

Nagradna križanica »Ilustracije«.

»Ilustracija« prinaša danes nagradno križanico v zabavo našim čitateljem in jim poleg tega za pravilno rešitev poklanja več nagrad. Za zrebanje pride v poštev:

1. Kdor je plačal vsaj polletno naročnino upravi »Ilustracije«;

2. kdor pošlje najkasneje do 1. septembra pravilno rešitev gornje nagradne križanice.

Nagrade so sledeče:

1. nagrada: Prvi trije zvezki Pregljevih »Izbranih spisov«, vezani v platno;

2. in 3. nagrada: »Ilustracija« cel letnik zastonj (od tiste številke naprej, do katere ima naročnik plačano naročnino);

4. in 5. nagrada: »Ilustracija« pol leta zastonj (kakor zgoraj).

Odloča žreb.

Rešitev križanice in določitev nagrad v 9. številki »Ilustracije«, Ljubljana, Kopitarjeva 6/II.

Pol leta »Ilustracije«.

Izšlo je dozdej šest števil »Ilustracije«, ki so vzbudile povsod pozornost in izredno mnogo priznanja. Nadaljevali bomo, da nudimo našim naročnikom in čitateljem čim naj-

več izbranega ilustrativnega materiala, posebno pozornost pa bomo posvetili tekstu. Prosimo vse cenj. naročnike in prijatelje našega lista, da priporočajo naš list povsod. Le veliko število naročnikov more podpreti tako bogato opremljen list, kakor je »Ilustracija«. Uredništvo bo storilo vse, da bo list tako zanimiv in pester, kakor si ga danes komaj morete zamisliti!

V tej številki »Ilustracije« začnemo objavljati daljšo povest znamenitega norveškega pisatelja Svena Elvestada. Elvestad je v družbi s Frankom Hellerjem in Al. Ejcom (tudi Škandinavca) reprezentant moderne evropske pustolovske povesti. Njegova dva romana »Dama v borbi z dvema« in »Železni voz«, ki sta pred nedolгим izhajala v podlistkih dveh ljubljanskih dnevnikov, sta vzbudila mnogo pozornosti in ni dvoma, da bomo s priobčevanjem daljše povesti te vrste ustregli želji naših čitateljev.

Popravek.

Z ozirom na članek »Turizam u Srbiji« v 3. številki »Ilustracije« smo prejeli popravek: »Ispravljamo navod, da je društvo »Goč« rodjeno initiativom »Putnika«, jer je ono u vezi sa »Putnikom« od 1927. godine, a postoji od 1924. godine, radeći isključivo sa svojim sredstvima. U vremenu od kada su stupili u vezu, društvo »Goč« se sa zahvalnošću seća obilnih materialnih potpora, koje mu je činilo i čini društvo »Putnik«.

Društvo »Goč« za promet stranaca i turista u Vrnjačkoj Banji.

Náša duševna elita na letovišču

H. Smrekar



Vsak boljši človek mora dandanes prebiti svoj dopust na kakem letovišču, sicer zaigra svoj družabni ugled. In dama, ki riskira, da ostane doma, riskira s tem, da izgubi itak že precej omahljivo prijateljstvo svojih bližnjih in daljnih znank.

Poznam človeka, ki ljubi svoj dom nad vse, pa je prisiljen od te družabne zahteve prebiti svoj dopust v svoji kleti v vsej komodnosti lepo na hladnem in se je resnično popravil in zredil, saj je bila klet dobro založena. Najceneje, najudobneje in najzdraveje je lani predihal svoj dopust dobri moj znanec F. C. Paragrafov ni dobro poznal, pa so ga za to neznamno nevednost zašili — za štiri tedne. Odsedel je svoj dopust docela nemoten v hladnem zatišju pri zdravi in tečni domači hrani, si prihranil lepe pare in ohranil zdrav želodec. Marsikateri njegov znanec pa je, zdelan od raznih inkomoditet letovišč, doma bolehal po cele tedne in tožil o katarjih prebavil, ki so ga stali spet mnogo muk in par. — In končni glavni vidni učinek temnorjave moda polt je doma z raznimi kemičnimi sredstvi hitreje in izdatneje dosegljiva.

Naši likovni umetniki, pisatelji, skladatelji itd. so dandanes po večini že tudi kot »ljudje« priznani, pa se morajo takisto upogniti pod pritiskom družabnih zahtev.

Kam pojdejo letoviščit? Za vse nismo mogli dognati točnih podatkov, za nekatere moremo vendarle z gotovostjo povedati, kam da pojdejo.

O. Župančič, ki je menda kot edini izmed vseh od občanov priznan kot polnovreden buržuj, bo, kot znano, letoviščil kot graščak v Kamniku.

C. Golar, ki letovišči itak celo leto na svojem gruntu na Štajerskem, pride za izpremenco v Ljubljano in se naseli v kakem hladnem vinskem hramu.

Njegov zvesti drug Petruška zasede vrtno uto v Krakovem, kjer je odkupil pridelek treh vrtov solate, ki je njegova prva delikatesa. Pričakovati moremo, da ta količina zanj ne bo zadostovala in da bodo zato cene solate letos znatno poskočile.

F. S. Finžgar se bo razmahoval v Mestnem logu, odkoder bo delal izlete za Rimski zid na Mirju, ker ga mika snov za zgodovinski roman iz stare Emone.

I. Pregelj bo počival na razvalinah Smledniškega gradu in bo nanizal spet pestro vrsto uporniških novel.

Slikar I. Vavpotič star, poišče mirno zatišje v Tivol-skem gozdu. Kot scenograf Nar. gledišča pa se je — žal! — naravi že toliko odtujil, da mu njena krasota ne zadostuje več, ga dela nervoznega, — zato se obdene z lopo z lastnoročno naslikano romantično scenerijo.

M. Gaspariju moramo oprostiti, — on ne utesne nikamor, niti za osem dni ne, sicer mu medtem pogine vsa družina od lakote.

Kipar Lojze Dolinar pojde na Vič-Glince, saj brez mečkanja ilovice ne more živeti. Spremlja ga arh. Fatur, ki bo s tamošnjo opeko igraje dovrševal najučinkovitejše stavbe.

M. Jama bo letoviščil na ljubljanskem polju v senci svojih platen.

H. Smrekar itak stalno prebiva v svojem letovišču (žal! — še vedno ne docela plačnem!) in si hladi vročo butico v svojem bazenu.

M. Sternen bo (a ne ve se še, kje) praskal stare freske. S. Santel bo — kjerkoli že — praskal svojo glavo, ker kljub neizmernemu garanju ne pride »na konja«!

R. Jakopič bo z Golovca nadzoroval in dirigiral solnčne zahode. Nikoli še nisem videl bolj žalostnega človeka, nego je bil on, ko je nekoč v svojem paviljonu klepetajoč zamudil sijajen solnčni zaton. »Je že fertike« je pridrušeno zamrmral, glavo pobesil in potopil desnico v valove svoje preroške brade.

Narava je sicer po božje lepa, a če smemo verjeti Jakopičevim občudovalcem peropraskalicam — je lepota njegovih olj nadnaravno divna, in tako tudi najžarovitejši solnčni zaton ugasne pred krasoto Jakopičevega olja.

A. Lajovic se zatiši v cerkvi na Rožniku, kjer bo nadaljeval odlično uspelo komponiranje psalmov.

L. M. Škerjanc bo prepeval na ljublj. polju. M. Kogoj bo čepel na Šišenskem vrhu, ker je bil domena »črni mask« (ki pa seve niti malo niso bile toliko globoko umne in duhovite, kot je on). Ženira ga pa že vnaprej tista stara, obrabljena, šablonska melodika gozdnih tičev, zato si bo ušesa prej korenito zalil z voskom.

O vseh teh in drugih duševnih mogotcih moremo k sklepu izdati še to, da jim bo v letoviščih največja slast pač ta, da se vsaj za kratko dobo skrijejo pred svojimi sovražniki Manihejci — upniki.

P. S. Naša drama gostuje kot navadno v Kozjih Ridah



Grafoški kofček

Priobčuje Stanko Šproc

Odgovori na vprašanja

»Rasene, živahna, duševno razgibana natura, ki išče neprestano stikov z zunanjim svetom, ker upa na ta način najti prepotrebno duševno ravnotežje in pravilno orientacijo. V delovanju te osebe se opaža precej nervozno hotenje, neka notranja nezadovoljnost in poudarjena častihlepnost. Pisec očitno ni popolnoma zadovoljen s svojim trenutnim položajem; rad bi se dvignil višje, a manjka mu za to prave energije in doslednosti v snovanju in delovanju; marsičesa se loti z velikim navdušenjem in vneto, a kmalu opusti in ne izpelje vsega do kraja. Precej iznajdljiva glava, polna lepih in

*proč izjem
s tihim smeljem*

originalnih zasnov in domislekov; miselni tok je brz in neoviran, opaža se tučtam pomanjkanje koncentracije. Oseba zelo hitro reagira na zunanje vplive, radi tega troši obilo duševnih energij v debati, kjer jo vsaka malenkost hitro razburi. Sploh je pisec bolj čustvena, sangvinična natura, nekam nestalna in bežna, pri tem pa zelo prostodušna, s širokim duševnim horizontom. Njeno hotenje je precej impulzivno. Ker želi biti oseba v javnosti čim bolj priznana in upoštevana, radi tega se poslužuje v svojem delovanju čisto tudi umetnih efektov.

»Poletje«. Simpatična natura, naravna in neprisiljena v nastopu in govoru. Brez vsake zahrbtnosti in zlohotnosti. Vsak dogodek ji seže globoko v sree. Oseba je, precej ponosna in resna, kar popolnoma odgovarja njeni celotni duševni strukturi. Oseba motri vse dogodke okoli sebe s pozornimi, stvarnim pogledom, iluzij si ne dela, tudi ne zida gradov v oblake, vse posmatra z realnega stališča. Tudi njena fantazija se giblje le v dovoljenih mejah, radi tega pogrešamo pri osebi posebno bujnih, velikopoteznih idej, pač pa naletimo na veliko jasnost in doslednost v mišljenju, na urejenost in

*Ah, et sa largeur ?
la netteté de mes*

preglednost v delovanju. Oseba je torej pretežno praktična natura, ki zida le na realnih tleh in upošteva le stvarne argumente. Radi tega vpliva njena pojava v javnosti na prvi pogled mogoče malo preveč enostransko; in površni opazovalec bi mislil, da ima opraviti s plitko, nerazvito naravo. Hotenje je pri tej osebi posebno močno razvito; opaža se jaka življenjska sila, ki je izraz duševnega zdravja in jake tvornosti; oseba je zelo agilna, ne strši se življenjskega boja, delo in napor ji je nujno potreben za življenjsko srečo in notranje zadovoljstvo. Kljub vsej stvarnosti in realnosti pa je jako dobrohotna in ljudomila.

Pripomba uredništva: Kdor želi grafološko skico značaja kake osebe, naj vpošlje približno 10 s črnilom pisanih vrstic njene pisave (navesti treba tudi spol in starost) na uredništvo naše revije pod naslovom »Grafoški kofček«. Obenem naj priloži pismu 20 Din za delo in stroške. Pisma se rešujejo strogo diskretno in zelo vestno. Analize vposlanih pisav se priobčijo v tem kofčku le na izrecno željo. Naš grafolog izdeluje tudi detaljne analize pisav in je bralcem te revije na razpolago za vse tozadevne informacije in vprašanja.

Rešitve ugank iz 4. in 5. številke

Naseda

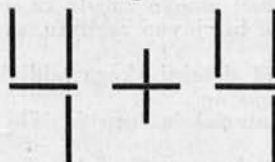
S pikami označene črke vzamemo iz poleg stoječih besed in dobimo:

Čas je zlato

Šaljivke

1. Žezlo. 2. vrt-nica. 3. za-boj.

Vžigalice



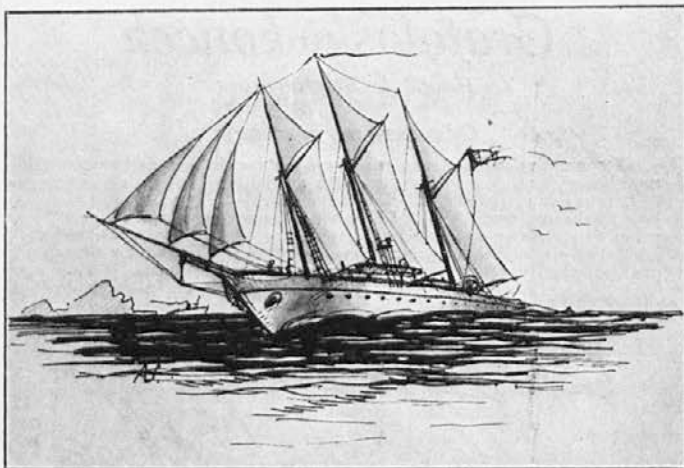
Srečen dedič

Imel je črn, o' na belem

Črkovnica

s	l	a	N	i	n	a
m	l	A	m	O	l	
t	R	o	f	e	J	a
O	b	r	e	s	t	I
š	Č	e	t	i	C	a
m	l	A	k	A	r	
	J	e	z	e	R	o
T	r	a	p	i	s	T
č	E	l	j	u	S	t
	v	I	j	U	g	a
p	r	i	L	i	k	a

Naročajte »Ilustracijo«!



Jahta gospoda vojvode

Sven Elvestad

Ilustriral Albert Sirk

I.

Thomas Busch se dolgočasi.

Končno se je vendar posrečilo, da so znamenitega pustolovca Thomasa Buscha prijeli in zaprli v preiskovalni zapor z vsemi merami najstrožje pažnje. Ko so ga prepekljali v ječo, so zanj prav posebno odredili posebne varnostne ukrepe. Ključavnico njegove celice so okrepili z močnim prečnim zapahom, močan paznik je stalno stražil v celici poleg njega.

Thomas Busch se je zadržal ob vsem tem docela mirno. Večinoma se je zabaval v nekakšnem salonskem ali pa šaljivem tonu s svojim paznikom.

»Dragi prijatelj,« mu je rekel nekega dne, »vaš obraz mi ugaja. Povejte mi, koliko ste pa stari?«

Po tem nenadnem vprašanju nekako zmešani paznik je jecljal:

»Petdeset-štiri... Gospod... Gospod... Eh...«

»Recite mi kar: gospod Busch. Ne menim se za razne okraske imen! Močni ste pa bržkone zelo?«

Paznik je vstal in pod obleko so mu zaigrale mišice.

»Veseli me,« je dejal Busch smehljaje, »da močni ljudje v teh krajih še niso izumrli. Za svoje eksperimente potrebujem močne ljudi... Koliko zaslužite?«

»Sto kron mesečno.«

»Smešno nizek znesek za moža z vašimi mišicami. Zaslужiti bi mogli tisoč kron mesečno, kdor bi vas pravilno cenil. Ali bi hoteli služiti v moji službi?«

Dobrodušni atlet se je glasno zasmeljal in odgovoril: »V vaši službi, gospod Thomas Busch? To bi bilo bržkone možno šele po dvanajstih ali petnajstih letih?«

»Motite se. Po dvanajstih ali petnajstih letih me že več ne bo, že davno več ne bom živel.«

»Ne domišljajte si tega, da bi se vam posrečilo ubežati?!«

»Dragi prijatelj, baš to si domišljam. In če vas vprašujem, ali hočete služiti v moji službi, mislim to predvsem zato, da bi mi pomagali ubežati iz te celice.«

Zdaj pa se je paznik resno razjezil.

»Ne prenesem, da bi se vi na tak način razgovarjali z menoj. Takoj bom javil to svojemu predstojniku.«

»Izvolite samo,« je zazdehal Busch in se vrgel na leseno klop, ki mu je bila namenjena za posteljo.

Nekaj dni je preteklo. Dasi se je zdelo, da se je pustolovec uživel v svoj sedanjí klavrní položaj, je naenkrat začel tožiti, da se neznosno dolgočasi.

Kakor vsi veliki zločinci, je imel mnogo zmisla za senzacionalne stvari. Želel si je, da bi bil javno zaslišan, pred radovedno publiko.

Toda, ko ga je bil zaslišal šef detektivskega oddelka, ni prišel več na vrsto, vsaj začasno ne.

Policija je zbirala dokazni material in tega je bilo iz dneva v dan več.

Med tem časom se ujeti pustolovec niti malo ni potrudil, da bi skril dolgčas, ki ga je moril.

Paznik je poročal točno vse (kakor mu je bilo strogo ukazano), kar je Busch delal in govoril in zato so v detek-

tivskem oddelku vedeli kmalu, kako se pustolovec dolgočasi in da si želi majhne izpremembe. Seveda se jim je to zdelo naravno za zločinca in nemirnega človeka, kakor je bil Thomas Busch.

Samo eden je bil, ki se mu je tako govorjenje o dolgočazenju zdelo malo čudno.

In to je bil detektiv Asbjörn Krag.

»Če ni to malo čudno,« si je mislil, »da bi človek takih železnih živcev, kakor jih ima Busch, nenadoma klepetal, da se dolgočasi. Kaj naj to pomeni?«

In sklenil je, da obišče razvpitega zločinca.

Ko je Asbjörn Krag vstopil, je ležal Busch na klopi in zdehal. Na stolu poleg klopi je sedel paznik.

Ko je Busch opazil detektiva, je zavpil:

»Končno! Saj je že dvanajst dni, kar ste bili zadnjič pri meni.«

»Veseli vas torej, da sem vas obiskal?«

»Seveda!« se je smehljajal pustolovec ironično: »Že kar neznosno mi je bilo, da nimam prav nobene prilike izmenjati svoje misli s kakšnim drugim človekom razen z mojim paznikom, ki mi je sicer zelo simpatičen.«

Asbjörn Krag je sedel na stol, ki mu ga je ponudil paznik, in rekel Buschu:

»Prišel sem, da bi vas vprašal, zakaj vam je postalo naenkrat tako dolgočasno?«

»Ah, vi se čudite temu? Ali si ne morete zamisliti, v kakšnem nezgodnem položaju sem?«

»No, da. Zdi se mi, da ne baš v najbolj prijetnem. Ne razumem pa, zakaj to tako glasno in tolikokrat oznanjate. Mož vaše sorte navadno ne išče v svojem pazniku intimnega prijatelja. Jaz sem dozda kar drugače sodil o Buschu. Mislim, da je molčeč in sam vase zakrknjen mož. Da, skoro sem mislil, da je nekakšna sfiga.«

»Živeča sfiga igra vedno komedijo,« je odgovoril Busch. »Pomirite se, gospod. Jaz sem zdaj nehal igrati komedijo.«

»Vdali ste se torej v svojo usodo?«

»Tako nekako. Zdi se mi, da bi bilo nemogoče pretentati vašo policijo. Nič drugega mi ni preostalo.«

»Ali skušate ironizirati, gospod Busch?«

»Moram vam reči, da vas imam za izredno dobrega detektiva. Vam se moram zahvaliti, da sedim danes tu-le... Povejte mi, prosim vas, ali me ne mislijo zaslišati?«

»Za to je še čas. Policija še ni mogla zbrati vsega dokazilnega materiala.«

»Upam, da me bodo zaslišavali javno?«

Asbjörn Krag se je nasmehnil:

»O, vem —. Bržkone želite, da bi se nadrenjalo polno ljudi v sodno dvorano, da bi ujeli pogled in besedo zname-



nitega pustolovca. Ali ni tako?... Na žalost vam morem povedati, da vas bodo zaslišavali za zaprtimi vrati.«

»Na vprašanja ne bom odgovarjal!«

»Saj ne bo treba. Veriga dokazov bo sklenjena, preden vas začno zaslišavati.«

Pustolovec se je tiho zamislil.

Končno je rekel:

»Vedno sem imel veselje, da so mnogo o meni govorili in da so me obdajali z gloriolo skrivnostneža. Žato ne bom tajil, da bi dal mnogo, če bi mogel govoriti v nabito polni dvorani, kjer čakajo ljudje v mrzlični napetosti, kaj bom rekel. Niti malo me pa ne veseli, da bi moral govoriti kopici idiotskih policistov.«

»Prisiljeni boste, da odgovorite na par vprašanj.«

»Ne,« je odgovoril Busch, »nikdo me ne more prisiliti, da bi govoril, če tega nočem. In jaz nočem govoriti pri zaprtih vratih. Jaz hočem polno ljudi, jaz hočem, da potegnem ljudi za seboj v sfere svojih pustolovščin... Rečem vam, nimam baš tako malo prilog, ki bi jih rad povedal. In kakšne prigode! Škoda le, da ne bom imel za to nobene priložnosti.«

»Če hočete, saj jih lahko meni poveste,« je menil detektiv.

»Vam?«

»Da. Osebnost me zelo zanimajo.«

»Ali mi obljubite, da jih ne boste pripovedovali naprej? Ali mi hočete dati častno besedo?«

»Ne, tega ne morem.«

»Z drugimi besedami: moje storije boste povedali sodniji. In protokoliral jih bo uniformirani pisar, ki zna komaj zapisati pošten stavek... Ne, gospod Krag, zelo mi je žal... In vendar bi tako rad, da bi svet vedel o mojih čudežnih prilogah...«

Thomas Busch se je zagledal nekam kakor v sanje.

Krag je vstal. Misel je našel v glavi.

»Vaši večini tu pri nas so itak kolikor toliko znani,« je dejal in hlinil ravnodušnost.

»To vem. Toda — živel sem tudi v drugih deželah.«

Baš o njegovih prilogah v tujih deželah bi Krag rad kaj zvedel. Neposredno pred aretacijo Thomasa Buscha je policija brzojavila vsem večjim mestom Evrope, da ji sporočijo, kolikor vedo o njem. Iz mnogih mest so došli odgo-

vori, da so že opetovano imeli opraviti z zločincem, čigar znaki izdajajo Buscha. — Nikjer pa se ni oblastem posrečilo, da bi imeli kakšne dokaze in zato so ga vedno morali izpustiti.

Na te stvari je mislil Asbjörn Krag. Če bi izrabili pustolovecovo ničemurnost in slavo-hlepčnost in mu izvalili priznanja o njegovih prilogah v tujih deželah — marsikaj porabnega materiala bi dobili za obtožnico.

Rekel je pustolovcu, ki je ležal ves zamišljen na klopi:

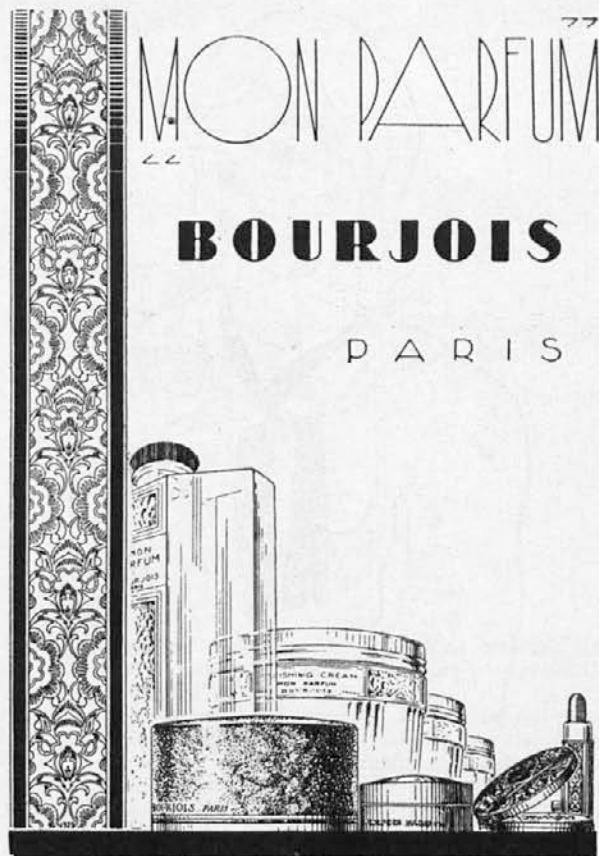
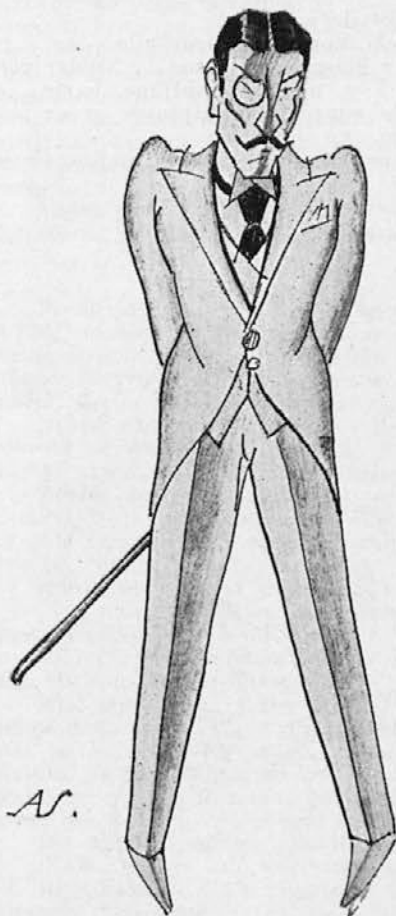
»Prav imate. Škoda, če bi svet ne vedel zgodbo ali vsaj kriminalno zgodbo vaših prilog.«

Busch je prikimal.

»In vi nočete govoriti pred sodiščem.«

»Ne, na noben način ne — če bi me zaslišavali pri zaprtih vratih.«

»Razumem,« je rekel detektiv. »Hočete, da bi vas zaslišavali v nabito polni dvorani, da bi vas saj tedaj poizkusili vaši tovariši osvoboditi.«



Pustolovec pogled se je križal s pogledom detektivo-vim, toda niti malo ni bilo opaziti, da bi mu detektiv videl v dno duše.

»Razumeli boste,« je nadaljeval Asbjörn Krag, »da bomo poskrbeli za najstrožje mere pažnje. Že samo rahla misel na to, da bi vi zaslišavanje v dvorani utegnili uporabiti za vaše načrte pobega, je za nas odločilna. Bodite brez skrbi, zaslišavali vas bodo pri zaprtih vratih. Nekaj drugega pa je z vašimi prilogami v tujih deželah. Škoda, če bi jih nikdo ne opisal in ne napisal.«

»Vam bi jih pa kar nerad pripovedoval,« mu je odgovoril Busch. »Mislim, da bi jim vi ne mogli dati tiste oblike, ki jo zahteva vsebina.«

»Morda vam morem priporočiti za tako zadevo pravega moža — pisatelja,« je menil Krag.

»Pošljite k meni, kogar hočete,« je rekel Busch ravnodušno. »In če bom baš razpoložen, bom pripovedoval... Moram vam priznati, da vam bom zelo livaležen za to, da bom vendar videl nov obraz. Saj bom poginil v tej strašni samoti.«

Detektiv je bil zadovoljen, da je dosegel toliko.

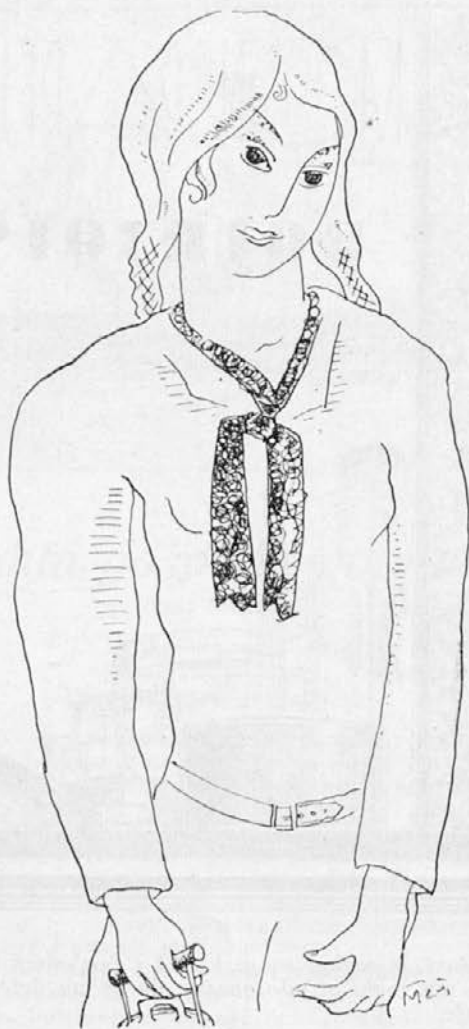
Policiji se ni bilo posrečilo, da bi ji bile nekatere skrivnostne točke Buschovega življenja docela jasne. Morda bi jih bilo mogoče razjasniti na tak enostaven način. In celo s sodelovanjem pisatelja, prijateljsko razpoloženega napram policiji.

Asbjörn Krag je bil veselo razpoložen, ko je zapustil celico... Toda treba je bilo najti osebo in jo pregovoriti, da bo poslušala skrivnostne prigode, ki jih bo pripovedoval pustolovec... Na vsak način bi morala znati stenografijo, kajti če bi se Busch pošteno razgovoril, bo mogel le vaje stenograf požirati njegove hitre besede.

Po kratkem razmišljanju se je odločil detektiv, da gre k možu, ki se je zeloanimal za take vrste zgodbe (kakor je Krag to vedel), namreč h gospodu Svenu Elvestadu, ki je napisal že celo vrsto detektivskih povesti.

Tako se je zgodilo, da je bil ta pisatelj sodeloval v eni najbolj interesantnih, pa tudi najbolj tragikomičnih kriminalnih zgodb, kar se jih je zgodilo v zadnjem času.

In zdaj ima on sam besedo, ker bo pripovedoval zgodbo v prvi osebi. (Dalje prihodnjič.)



Kresna roža

Likovič Joža

Ilustriral Miha Maleš

Breda je bila mlada in zala kakor marjetica pred kresom. Tistikrat je nosila široko, belo bluzo in črn, svilen trak na prsih; nad košato kito je imela zataknjen svetel glavniček, valovito krilce jo je delalo dražestno. Otroško ozke astnice so rdele kakor črešnja o sv. Vidu; lica so ji gorela.

Spomladi sva se seznanila v železniškem vagonu... Dan je bil poln bele bleščave; pred kolodvorom so se dramili starikavi kostanji, lipe so dišale, zlat oblak se je dolgočasil nad Rožnikom. Vrvež v kolodvoru so večali dohajajoči vlaki, lokomotive so nestrpno piskale; razposajeni vrabci so se podili po tirnicah, železničarji so dajali znamenja in kričali. Razpoloženje je bilo prijetno...

Že večkrat sva se skupaj vozila, šele tedaj sva se seznanila. Ljudje so jo zgnetli v kot, kakor plaha golobica se je stiskala med stene, kislost dim jo je zagrinjal in dušil. Ponudil sem ji prostor pri oknu ter jo ogovoril:

»Žopet na poti, gospodična?«

Ona pa se je ljubko razodela:

»V Preserje se peljem, grem v Podpeč po mleko.«

»Tako pridni ste,« sem jo poskusil pohvaliti.

»V mestu težko živimo; stanujemo v barakah, oče je pri železnici, jaz pa hodim v obrtno šolo.«

Velike, črne oči, ki so izražale dozorelost dekliških let, so vročično zažarele, stresla je z glavo, pramen las se ji je razkodral preko lepega čela. Rob bluze se je zganil, mlečno bela polt je šinila izza drobnih čipk. Skozi okno so pridehtele lipe...

»Pa se ne dolgočasite med potjo?« sem vzdržal razgovor.

»Prav nič gospod! Spotoma nabiram rožice, najrajši imam tiste z zlatimi peresci. Še ponoči se žarijo v tesni vazi. Nimam dragocene, vitke vaze, teta mi je podarila starinsko, z debelim steklom in obledelo podobno.«

Urno je nabrala lase ter jih zvila v valovit pramen...

Odbijači so žvenknili, vozovi so se premaknili, vlak je zdrvel mimo tivolskih nasadov in ponižnega Rožnika, v daljavi naju je pozdravil častitljivi Krim... Od Ljubljane do Preserja sva se vozila skupaj, med barskimi dobravami in nizkim gričevjem. Zemlja je bila razgrnjena kakor pisan prt, poln božjih darov in sladkosti. Na postaji pod žalostno goro sva se ločila, jaz sem se odpeljal naprej... Dolgo sem zrl za njo, dokler ni blesk njene bluze presahnil med razbeljenimi tračnicami. Vsakokrat je nalahno z roko zamahnila v pozdrav, nato se je pa zgubila v skaloviti rebri, med brinjem in pritlikavimi borovci... Pa pot nazaj! Vedno iste mehke slike... Češnje med vrtovi, dimasto ozračje, rožni oblaki nad barjem! Borovniški most z rdečimi oboki, raztepane hiše, zveste čuvajnice ob železni progi, slabo razsvetljena okna z gostim rožmarinom, bežeče poti, osamel popotnik na prelazu, žalostna gora, brinje, medla luč pri postajnem znamenju... Preserje! Pred postajo pa me je pričakovala Breda, s kanglico in šopom rož... Vedno sva se enako pozdravila, samo v mislih, niti rok si nisva podala, ko je stopila v vagon.

»Ali ste prišli?«

»Čakala sem!« je dahnila in odložila kanglico v kot.

Vsakokrat mi je povedala kaj novega in radostnega. Preprosto se je izražala, zdelo se mi je, da dehtijo njene besede po sladkem češmilju, po rosnem brinju in mahovitih zatišjih izpod žalostne gore... Roji debelih isker so obmetavali okna vagona, spodrsavali na motnem steklu, v bežnem metu tonili v noči. Kakor da plavava v ognjenem oblaku, obraz pri obrazu, srce pri srcu... Breda je čemela v kotu, iskre so se svetlikale v njenih velikih črnih očeh.

»Ste trudni?« sem jo rahlo dramil.

»Nisem, gospod! Pa zakaj naj bi bila...« se je zdrznila.

V Ljubljani sva se razšla vedno na kolodvoru; običajno jo je pričakoval kdo izmed domačih. Najinega poznanstva nisva hotela razkrivati; človek se čuti v mestu nesvobodnega, vsakih pet korakov brli plinovka in nepremično sledi popotniku iz ulice v ulico. Ljubosumna stvar! Z nerodnim korakom lahko prepodiš najlepši najnežnejši spomin. Breda je vse to občutila. Zato ji je bilo tem ljubše življenje v barakah, pod črnimi, razbeljenimi strehami, sredi plevela, med skromnimi vrtički. Tam je lažje sanjara o rodnem mestu, ki so ga zapustila bogastvo morja in bela jadra...

Po treh mesecih pa je bilo vsega tega konec. Lipe so odcvetele, kostanji so počrneli, kos se je umaknil v skrite loge... Nekoč sem jo našel v vagonu vso razburjeno.

»Kdo vas je užalil, Breda?«

Beseda se ji je zatikala, komaj je odzdravila:

»Oče je prestavljen, v Beograd pojdemo... Nikdar več se ne vrnem... Kje je Trst, morje, Ljubljana, barje...«

Dogovorila sva se, da napraviva šentjanžev večer poslovilen izlet preko barja.

»Pridete?« sem jo neumno skušal. »Da bo najino slovo pristrčno in lepo...«



»Pridem!« me je zagotavljala s trpkim nasmeškom. Solza ji je zablestela v velikih, črnih očeh.

»Gotovo pridem, saj je zadnjikrat, kdo mi bo ubranil...«

Cesta se je vila pred nama v prijetno neskončnost. Z Bredo sva se držala za roke, žalostna gora je zrla na naju, od Goričice do Rožmanovega kovača. Vsakih deset korakov lišica s kito rožmarina, kresničjem, radovednim dekliskim obrazom in tiho srečo, vsakih deset korakov živahen kos z zlato pesemco. Med žiti so se smukale prepelice, lastovice so se lovile okoli brzojavnih drogov. Za ogradami so se svetili košati orehi.

Bredina lica so bila rožno odahnjena, sence pod očmi so splahnele, radost in zdravje sta sevala iz njih. Poreden vetrič se je pritihtapil izza razorov in se zapletel v nabrano krilce. Trak na prsni se je prepustil zračnim valovom, široki rokavi so se gubali... Deklica v vetru, dišečem po zorečih žitih, maku in sladkobnih koreninah!

Sedla sva na skalni prag, grbasta vrba naju je skrivala. Barje je mirno ležalo v belih rokah kresnega solnca; oblaki so se selili in prenašali zlato srečo od Rakitne na Trebevnik... Breda je utrgala marjetico in začela puliti lističe.

»Me ljubi, ne ljubi...« je smehljuje šepetala in mi mežikala. Njeni rožni prsti so urno brzeli in skubili bele lističe.

»Porednica!« sem ji požugal ter jo posul s prahom marijinih las.

»Počakajte, nestrpnost!« se je obrnila proč in me ljubko pogledala preko ramen.

»Me ljubi...!« je vrisknila in mi vrgla bele, mehke lističe v obraz. Solnce se je ujelo v njenih očeh.

»Kdo?« sem jo prestregel in rahlo oklenil.

»Škrjanček!« se je vrgla vznak in zamižala...

Dolgo sva kramljala. Najine roke so se sklepale in iskale srečo med marjeticami in zlatičnicami. Murni so se začeli oglašati in klicati noč iz lazov. Črni bori so se zgani, nad Kafrlom je krožila roparska ptica.

Ko sva se dvignila, je pal iz njenega naročja poslednji listič marjetice, bel in nežen. Pal je med ostale, ki so ležali okoli naju kakor davni spomini... Znočilo se je.

Kresna noč, topla in zlata! Nad polhograjskimi grebeni se je vlekla ognjena belina, čarobna, kakor da jo je zanetila angelska roka. Nebo nad barjem je bilo polno zlatih zvezdnih posevkov, za Trebevnikom se je blestel roj gostozivčkov, angelske peruti so se svetlikale nad Planino... Na samotni brezi so se klicali kosi, ki jih je dramila mesečina. Med redko travo so se utrinjale zelene lučice; kresne rože niso mogle zapreti polnih čaš, sreča in zlato sta kapala iz njih. V jaskih je skrivnostno cingljalo... Nad Bregom so kurili kres. Rajajoče sence so se vrstile okoli ognja, se sprijemale in zginjale v temini. Nekje so trobili pastirji, dekleta v belih, ozkih predpasnikih so tekale po razorih.

Midva pa sva se poslavljala. Od žalostne gore, od spečih dobrav in skritih poti... Pastirji so ji peli v slovo...

* * *

Breda je nekajkrat pisala. Spočetka je tožila o moreči tujini, neznancih in hrupnem mestu. Včasih je obudila nežen spomin, solze so se blestele na črkah, hrepenenje je dihalo iz vrstic. Potem so pa še črke umrle, spomin je shiral, Breda se ni več odzvala...

Nekoč smo napravili izlet v Beograd. Mesto ob sotočju rek, ki se nabirajo v ogromno vodovje. Pestro življenje nas je zajelo, čar razkošne družbe nas je hipoma zajel...

Zvečer smo se umaknili iz šumnih Terazij proti Donavi. Roji lenih komarjev so se vlačili nad vodo, nekje so pele ciganke... V stranski ulici smo naleteli na bučno družbo. Nekdo je pel:

»Moj dilbere, kud se šečeš...«

»Ah, fantje, zapojmo rajši našo domačo!« se je dvignil sredi družbe znan ženski glas.

»Slovenci!« smo strnili glave in obstali. Milo nam je bilo, da smo našli rojake.

Med njimi sem našel Bredo, tisto Bredo, ki je bila nekoč tako ljubka in drobna kakor marjetični cvet. Razvila se je... Zavita je bila v težko svilo, olepotičena z zlatimi obeski. Ustnice je imela naličene, obrvi pobarvane, pod očmi se je vila temna proga. Gosta kita las je odpala, samo oči so ostale še zveste in čiste. Breda, Breda...

»Vi tukaj?« sem se začudil ter pridržal njeno roko.

»Tako je,« je samozavestno, malce tuje naglasila.

»Sprehajamo se. V mestu je neznosno, zidovje je peklenko razbeljeno.«



Urno mi je dopovedovala malenkostne novice, kakor da sva se komaj včeraj ločila. — »Na nas ste pozabili?«

»Nisem, gospod!« je povesila oči.

»Sicer pa, kako sva bila tedaj otročja in preprosta,« je nadaljevala po kratkem molku in se poigrala z zlatim obeskom... Šli smo v gostilno, ciganska godba pa ni mogla ogreti naših src, ostali smo preprosti popotniki. Ta večer se nisem več dotaknil Bredinih rok, želel sem si domov, med marjetice in kresne rože...

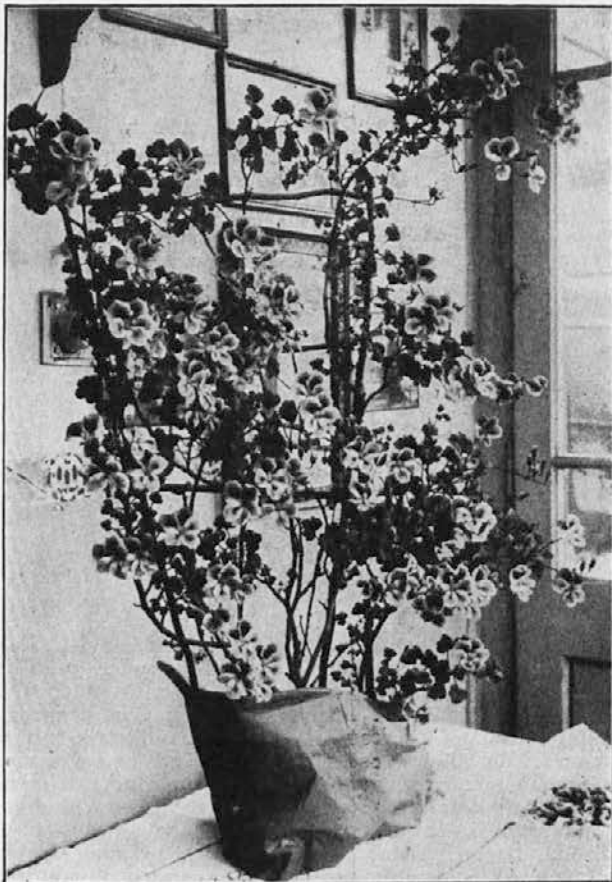
Breda, Breda! Nocoj je mrak tih in prijeten. Ozračje je polno sladkih vonjav. Lipe dehte, kostanji ob nabrežjih so pokojni, murni so za hip onemeli... Tihe so besede zapoznelih šetalcev, tihe so stopinje deklic med grmičevjem opojnega češmilja.

Breda, Breda! Kresna roža! Kdaj se vrneš?

SALDA-KONTE
ŠTRACE
JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE
MAPE
ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI
PO IZREDNO
UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNIKA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ **K. T. D.**
V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II.



Angleška pelargonija, izredno bogato cvetoča s 130 cvetovi.
Last ge. Šubičeve, Ljubljana, Čopova cesta 21

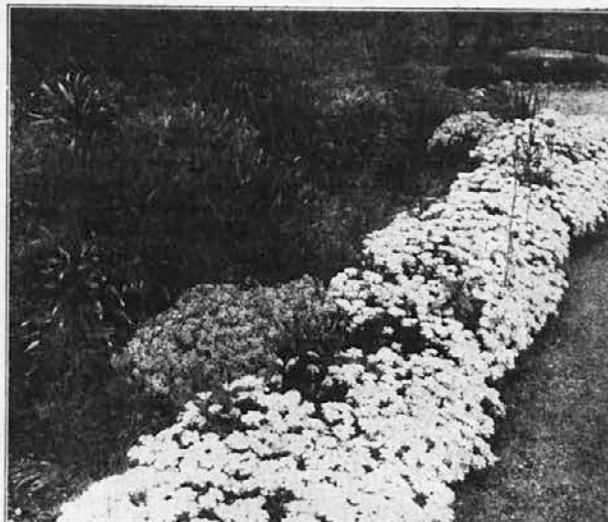
Z ljubljanskih vrtov

Foto „Ilustracija“

Med vrtnimi tulipani je v novejšem času najbolj priljubljeno pleme Darvinovih tulipanov. Te sorte, ki jih kratko zovemo darvinke, cveto kasno, na vrtu šele v maju, a imajo velike, močno barvite cvetove z visokimi, krepkimi peclji. Slika 1. nam kaže grede rožnatih in rdečih darvink pri vrtnarju Šimencu v Gradišču.

Morda noben ljubljanski vrt ni dal ljubiteljem cvetlic toliko pobude kot vrtič g. nadsvet. Avgusta Bukoveca na Gruberjevem nabrežju. Sto in sto izbranih krasotic. Od rane pomladi do pozne jeseni se razcvetajo cvetlice trajnice, ena zraven druge razvrščene tako, da niso grede nikoli brez cvetja. Ko je prva spomladna flora (zafrani, tulipani i. dr.) že pri kraju, blešči v obmeju ob potih snežnobeli jezicnik, *ibéris sempervirens* (slika 2. in 3.), tik njega se razcvetajo rožnati in sinji spomladni floksi, med rosnim zelenjem drhte goreči srčki in že so pripravljene za cvet perunike, orlice, potonke in lilije in vse poletje bo žarelo od ognja plamenic med sinjino ostrožnikov. Zelo učinkovita cvetlica je *dorónicum caucasicum* (slika 4.). Prav lep je obmejek, napravljen iz belo cvetočega repnjaka, *árabis alpina* (slika 5., z vrta g. Franzla na Prulah).

2.



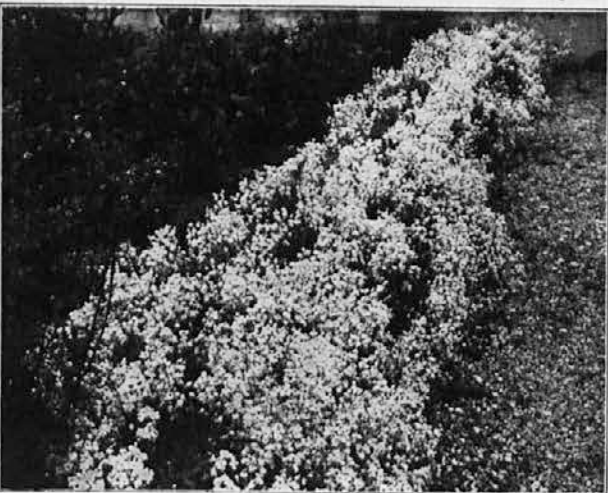
3.



4.



5.



1.





Ž a r k o p o l e t j e

boste uživali le v lahkih platnenih ali svilenih oblekah, a brez težkih skrbi, kako boste prali svoje obleke. – Tkanina bo zadržala tudi po pranju svojo barvo in sijaj, ako vzamete za pranje SCHICHTOV

RADION ki varuje perilo.

Iz galerije filmskih igralcev



Miha Maleš: Brigita Helm

Moj življenjepis

Brigita Helm

Zdajle, ko to pišem, sem stara dvajset in eno let. Morda so ljudje, ki morejo reči, da so v teh letih že mnogo doživeli — jaz nisem. Življenje mi je teklo povsem običajno in mirno. Rojena sem v Berlinu, 17. marca 1908. Ko sem bila stara komaj dve leti, me je nekaj vleklo k temu, da plešem in to je prva stvar, ki se je spominjam iz svojega najnežnejšega detinstva. Samo da sem slišala godbo in že sem bila kakor elektrizirana — toda s petim letom mi je bilo igranje prav tako milo kakor ples. In vedno sem se igrala, da sem princesa, ki jo je preganjala zla usoda in ki ni živela srečno. Po navadi se je ta princesa zastrupila in morem reči, da sem mnogokrat umrla in vedno rada umrla.

Po ljudski šoli sem bila v inštitutu, kjer sem ostala do šestnajstega leta — do tistega časa, ko bi bila morala stopiti v igralsko šolo. Pa moja mati je izprevidela, da sem morda sposobnejša za mimiko nego za govor in je pisala znamenitemu režiserju Fritzju Langu. Tako sem prišla k filmu. To je vse, kar bi prav za prav imela povedati o svoji prošlosti. Igrala sem v filmih mnogo vlog, a najznamenitejši sta Marija v »Metropolis«-u in »Alrauna«. Rada igram demonske vloge, zle ženske, toda verovati mi morate, da nisem niti hudobna niti opasna. Pravijo — in mislim, da je tako — da sem kar običajna ženska. To je tako, da me zanimajo vloge takih žensk, pravih demonov po ljudski sodbi, četudi mi mnogi pravijo, da to ni prava pot do velike popularnosti, češ, da publika vzljubi samo one igralke, ki igrajo simpatične osebe. Razen demonov in zlih žen igram rada slepe ali gluhe deklice — sploh žene, ki so vredne sočuvstvovanja. Zdi se mi, da bi take vloge igrala zelo dobro, ker mislim, da razumem te bedne ljudi. Že v detinskih letih sem često igrala take tragične figure. Zadnji moji filmi so bili »Denar«, »Jahta sedmerih grehov«, »Skandal v Baden-Badenu« in »Divne noči Nataše Petrovne«.



Peter Berezov in Ana Stenova v filmu »Sin moj — dete drugega«

Sin moj — dete drugega

Premiera v kinu »Ljubljanski dvor« v Ljubljani
Rol Amuda

Vihar nad Azijo, Sin moj in še drugi ruski filmi današnje produkcije so bogate obresti od kapitala ruske umetnosti 20. stol. Nobena filmska dežela zemlje ne kaže tako intenzivnega predelavanja umetniških konceptov v vse-splošne, ljudske in socialne svrhe kot Rusija. Kar smo pred desetimi leti in prej in kesneje gledali samo še v slikah in kompozicijah Kandinskega, Chagalla, Jawlenskoga in drugih in če-mur smo rekli ekspresionizem, to gledamo danes v celuloidnih trakovih, ki prihajajo iz Rusije in mu pravimo: ruski film. »Ruski film«, to pa je že toliko kot kvaliteten film, čeprav se marsikdaj da o tem debatirati.

»Sin moj« je film za propagando ljubezni do otrok in čeprav je v njem več stvari ad hoc, je ta komad Červjakkova precej milj nad splošno filmsko produkcijo sedanosti. Glavno vlogo nosi Ana Stenova, ki je v igri silno ekonomična. Skoro mrzla. Isto ekonomijoinoskopost glede individualne, svoje geste čutiš tudi v ostalem agiranju in v režiji in vsa beseda je prepuščena situaciji, faktu. Ruski film govori s temi, bodisi, da jih seštevajo in afirmira, bodisi da jih konfrontira, pobija in uničuje. Tu živi igra samo iz dejstev, razen njih ni nič; a človek bi mnogokrat hotel, da bi se ta fakta in situacije razvezale v elemente. Včasih namreč, kadar ne udarijo, začutiš nekaj kot okus po statistiki. Chagall je slikal v svojih slikah psihična stanja in to je bilo zanj prav za prav slikarstvo. Po pomoti. V filmu je to drugače: tu dobi ta psihografija svoj estetski faktor. Tu postanejo vsi ti ekspresionizmi razumljivi in zato siguren steber slikovnega efekta. Po »Viharju nad Azijo« je »Sin moj« eden najboljših primerov tega filmskega slikarstva. Igralski material je brez imen, a izreden. Tu v filmu »Sin moj« ni ravno zadnja odlika kapaciteta mimičnega izraza.



Ana Stenova v goreči hiši.



Brigita Helm

mlada in občudovana filmska zvezda, priljubljena pri vseh obiskovalcih kinematografov. Leva slika jo kaže v eni njenih zadnjih vlog v filmu „Divne laži Nine Petrovne“



Spodaj levo: Brigita Helm in Leo Peukert v filmu „Škandal v Baden-Badenu“

desno: Prizor iz filma „Divne laži Nine Petrovne“

Foto Ufa





Levo: Španci so predkratkim zgradili po starem načinu podobno ladjo, kakor je ž njo Krištof Kolumb pred 500 leti odkril Ameriko. „Santa Maria“ v pristanišču
Desno: Španski kralj Alfonz s svojo družino na krovu karavela „Santa Maria“



V Kaliforniji uporabljajo poseben aparat, da preizkušajo, če je sadje že zrelo



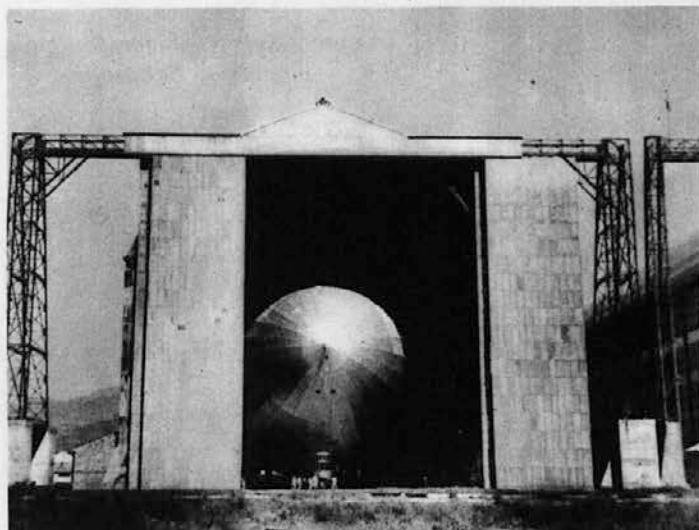
V sredini:
Slavnostna otvoritev
mednarodne razstave
v Barceloni



Levo:
Pogled na vrvenje
množice pred glavnim
vhodom v razstavne
prostore baš ob uri
otvoritve



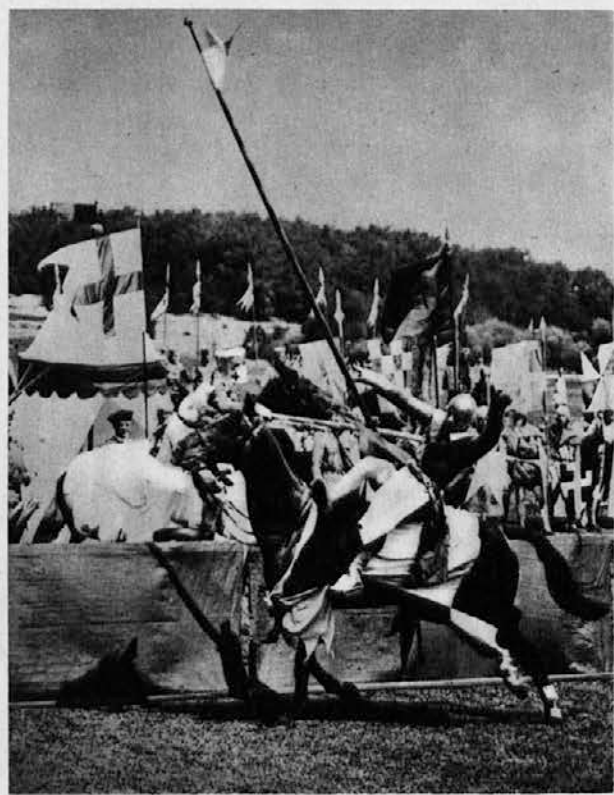
Dva prizora z nogometne tekme Francija—Jugoslavija v Parizu, v kateri je naše moštvo častno zmagalo



V sredini levo: Zeppelin, orjaški zrakoplov, po nevarnem letu na varnem v francoskem hangarju

desno: Osem mladih japonskih umetnic, ki so s svojimi svetlimi kimoni vzbujale v Longchampu v Parizu občo pozornost

Spodaj levo: O priliki zadnjih cerkvenih svečanosti v Rimu je bila bazilika sv. Petra veličastno razsvetljena, kakor kaže naša slika



desno: V Angliji še danes vprizarjajo turnirje po srednjeveških običajih



Konferenca Male antante v Beogradu

Češkosl. zun. minister Beneš (X) in češkosl. poslanik Šeba (XX) prihajata z audijence pri Nj. Vel. kralju na sejo Male antante



Zunanji ministri: češkoslovaški Beneš, jugoslovanski Kumanudi in rumunski Mironescu na seji



Levo: Seja novinarske male antante v Beogradu



Senzacionalni proces Puniša Račić v Beogradu

Levo: Puniša Račić, Jovanović Luna, Toma Popović na zatožni klopi. (Puniša Račić je bil obsojen na 20 let težke ječe)
Desno: Sodni dvor v procesu: Maksimović, preds. prvostep. sodišča Petrović, Vukajlović. Pri oknu stoječ: Puniša Račić



Premiera nove Nušičeve komedije „Gospođa ministar“ v beogradskom Narodnem pozorištu. Od leve na desno: Bobičeva, Pavlovićeva, Stokićeva, Paranoševa



Gospa Stokićeva (ministarka), Milovanović, Nikolić

V krogu: Srbski dramatik Branislav Nušić



Zgoraj levo: *Procesija sv. Rešnjega Telesa na Marijinem trgu v Ljubljani* Foto Jugotisk



desno: *Odkritje spominske plošče zgodovinarju Valvazorju na Starem trgu 4 po Muzejskem društvu* Foto „Ilustracija“



Levo: *Otvoritev športn. kopališča S.K. Ilirije v Ljubljani. Dr. Milan Dular čita otvoritveni govor* Foto Hlbšer

Desno: *Pogorišče cerkve sv. Ane v Tunicah pri Kamniku*



Srbski književniki so s svojimi slovanskimi tovariši obiskali Prešernovo rojstno hišo v Vrbi



Slovenski ameriški umetnik H. Gregory Prusheck (Perušek) je v juniju posetil Ljubljano

(Članek o njem in reprodukcije njegovih del prinese »Ilustracija« v prih. številki.) Na levi sliki je fotografiran s štabom »Ilustracije«, od leve na desno: kritik dr. Rajko Ložar, slikar Miha Muleš, Perušek, publicist Janko Traven. — Na desni sliki vidimo prstan, ki ga nosi Perušek in ki ga je dobil od Indijanca v Tous Pueblu (New Mexico). Prstan je izdelal Indijanec (100 let star) iz terakota in mehiškega srebra, ki je zelo mehko. Predstavlja zemljo, sonce, mesec in zvezde in nadomešča po indijanski veri amulet

Foto „Ilustracija“





Zgoraj levo:
*Prijetna
športna obleka
za turiste*

desno:
*Elegantna
jahalna obleka
(Filmska igralka
Mary Kid)*

Spodaj:
*Elegantni
lovski kostim*



Gdč. Vida Petanova iz Ljubljane, ki je dobila na lepotnem tekmovanju v Beogradu tretjo nagrado

Zgoraj levo:

Toaleta, ki je za letošnje poletje zadnja novost: poslikana svila

desno:

Poletni kep iz kasha-beige. (Ga. Grudinski, toaleta izdelal modni salon Zdenka Rodič, Ljubljana, Miklošičeva cesta 10)

Foto „Ilustracija“



Z ljubljanskega velesejma

V sredini levo:

Zamorci — atrakcija radovedne publike

desno:

„Ilustracija“ na velesejmu

Foto „Ilustracija“

Levo:

Mešani zbor pev. društva „Ljubljana“ v Ljubljani, ki namerava o priliki vavclavskih slavnosti v Pragi prirediti turnejo po češkoslovaški republiki



Videl sem čela: kot da jim pod kožo lazijo želve,
ali to misel jih je razrila tako;
videl sem lica: v njih brazde za seme bodočnosti...



— sin tvoj zaril se je živ pod zemljó — v Ameriki koplje,
v rovu še zarja poljan mu mračne misli obseva,
sin njegov več ne bo jih poznal, ne sanjal o njih.

Ivan Čargo, akad. slikar, je poslikal v hiši g. Silvestra Škerlja (v Ljubljani, Tržaška cesta, kolonija »Stan in dom«) stopnišče po motivih znane pesnitve Otona Župančiča »Duma«. Prinašamo štiri detajle. Foto »Ilustracija«

(Zbog ozkega prostora fotogr. perspektiva na levi sliki zgoraj ni pravilna)



Tu, tu se žile življenja stekajo,
pota veselstva tukaj se sekajo,
ljubim jih s hrupom in šumom, ta vélika mesta —
skoznje v svobodo gre, skoznje v bodočnost gre cesta...



Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš —
z oljem mu lečiš razpokano dlan,
šrambe mu polniš in vina mu vračaš za znoj,
daješ sena in otave za vola, ki vlačil je brano,
hodil pred plugom in družno potil se z oračem...

Adler Standard 4
Adler Standard 6
Adler Standard 8



Ita Rina na »Adler Standard 6«

GLAVNO ZASTOPSTVO:
ING. C. R. LUCKMANN, LJUBLJANA, AHACLJEVA CESTA 10



Peko 165-